

SLOVENSKÁ

CENA | 1,50 €

atletika

www.atletikasvk.sk

3 | október 2014

MAŤA A MAŤO:

Strieborný piatok

ISSN 1335-4663
9 771335 466007
0 8

UDALOSTI ■ TÉMY ■ ROZHOVORY ■ TALENTY ■ JUBILANTI ■ METODIKA

Ďakujeme

za nezabudnuteľné zážitky, naplnené sny,
prekonané výzvy a zdolané vrcholy

Sme hrdí, že môžeme podporovať slovenských
atlétov v ich snahe bojovať a víťaziť.
Vážime si ich úspechy a prajeme veľa
energie do nových víťazstiev...

ČO NÁJDETE V ČÍSLE

4 ME ZÜRICH 2014
Strieborný slovenský piatok
Tóth: Susedia ho víťali ako Kuzminovú
Hrašnová: Raz by chcela počúvať našu
hymnu
Šéftrener Pupiš: Nehceme mladých oberať
o sny

11 ATLETICKÁ LIGA
Napätie až do samého konca

12 OH MLÁDEŽE 2014
Strieborná prekážkárka Pešková:
Kone ma počkajú, teraz sa bavím atletikou

14 TALENT
Ženčár: Nebude druhý Chára – bude druhý
Bugár?

I-IV FOTOPRÍLOHA – ALBUM ME
V službách kráľovnej na Letzigrunde

15 NÁVRATY
Kontinentálny pohár + MS v behu do vrchu
+ Žiacke majstrovstvá SR + Juniorský EP
klubov

16 VČERA A DNES: MMM 90
Košícký zlatý poklad s tromi M
Dejiny jubilanta v skratke
Štvrté M: mestský okruh

20 BEŽECKÝ BOOM
Z behania je trend a už aj biznis

22 U NÁS V KLUBE
AC Stavbár Nitra: Liaheň skvelých vrhačov
preslávil najmä chodec

24 JUBILANTI
Štefkovič (85): Z najsľabšej disciplíny
tromfová – vďaka knihe
Szögedi (70): Najťažší úsek behávali Slováci

26 PERSONÁLIE
Oslavujú – Opustili nás

Termín redakčnej uzávierky: 28. september 2014

Martina Hrašnová a Matej Tóth.

Foto: FOTOSPORT.SK – PAVOL UHRIN

SLOVENSKÁ
atletika

sa dá kúpiť aj predplatiť

1 Časopis SLOVENSKÁ ATLETIKA vydáva Slovenský atletický zväz v spolupráci so spoločnosťou Sport Marketing Company, s. r. o. – vychádza štyrikrát do roka.

2 **Najpohodlnejšie** je zabezpečiť si ho formou celoročného predplatného v hodnote 10 eur – v tom prípade budete dostávať jednotlivé čísla bezprostredne po vyjdení poštou na adresu, ktorú uvediete. S prvým dostanete aj predošlé čísla ročníka 2014.

3 Jednotlivé čísla (à 1,50 €) si môžete **zakúpiť** aj osobne na sekretariáte Slovenského atletického zväzu v Bratislave na Bajkalskej ulici 7A, 3. poschodie.

4 V prípade záujmu kontaktujte Simonu Švachovú, e-mail: svachova@atletikasvk.sk, telefón: +421 918 750 215.

5 Adresa na zasielanie poštových alebo e-mailových objednávok ročného predplatného:

Slovenský atletický zväz

Bajkalská 7A

831 04 Bratislava

Telefón: +421 918 750 215

E-mail: svachova@atletikasvk.sk

MAŤOV
STĹPČEK**Úspešný Zürich!**

Športovcové pocity po úspešných pretekoch sú úžasné. Navonok to každý prežíva inak, ale som si istý, že vnútri sme všetci rovnako šťastní.

Samozrejme, každý má „prah úspechu“ inde. V mojom prípade sa už dlho skloňovala medaila. Snáď od barcelonských majstrovstiev Európy 2010 som nastupoval na vrcholné podujatia s tým, že reálne mám na to, aby som o ňu bojoval. Pred tohtoročnými zürichskými však ten môj „chtič“ narástol do rozmerov, že už aj nepochybne skvelé a kvalitné štvrté miesto by sa mi asi málo a pomyselny prah úspechu a šťastia by som nedosiahol.

V Zürichu som ho však prekročil niekoľkonásobne. V prvom rade vďaka striebornej medaile, ale aj fantastickému národnému rekordu a úžasnej atmosfére, ktorú mi moji fanúšikovia pripravili na okruhu. Aj keď odvtedy už prešlo relatívne veľa času, stále sú tie pocity veľmi intenzívne.

Pre mňa boli najviac emotívne asi tri momenty. Prvý, keď som sa na 46. kilometri prehnal okolo Rusa Ryžova a dostal sa na druhé miesto. Vtedy, aj keď som mal za sebou 3 hodiny a 18 minút intenzívneho šliapania, som sa usmieval ako dieťa pod vianočným stromčekom. Naozaj som bol šťastný a endorfíny zaplavili moje telo. Necítil som žiadnu bolesť, ťahanie šliach či svalov. Nič – len šťastie. Druhý moment prišiel tesne pred cieľom, keď mi brat podal slovenskú vlajku a ja som sto metrov kráčal s ňou až za cieľovú čiaru. Vtedy to zo mňa všetko spadlo a uvedomil som si, že som to dokázal. A tretí nastal, keď som sa objal s mojim ocinom, jedným z najpodstatnejších ľudí v mojej kariére. V tom objatí bola obrovská vďaka.

A aby tých emócií bolo vrchovato, večer ďalšie vyvolala Martina. Kráčať na stupne víťazov, vidieť stúpať slovenskú vlajku na stožiar a chvíľu na to sa tešiť z druhej medaily bolo úžasné. Veď sme spolu prepísali históriu. Slovenská atletika v ére samostatnosti ešte nikdy nezískala dve medaily na jednom vrcholnom podujatí – a my sme to dokázali za jeden deň!

Matej Tóth

Vydáva: Slovenský atletický zväz v spolupráci so Sport Marketing Company, s. r. o., ako občasník

Registračné číslo: MK SR: 2082/99 | ISSN 1335-4663-08

Editori: Gabriel Bogdányi, e-mail: gabriel@sa.sk | Marián Šimo, e-mail: msimo@stonline.sk

Autorský kolektív: Gabriel Bogdányi | Marián Szűcs | Marián Šimo | Štefan Žilka

Grafická úprava: Peter Lajčák | Tlač: D&D International Slovakia, s. r. o | Webová stránka SAZ: www.atletikasvk.sk

ČASOPIS O SLOVENSKEJ ATLETIKE

SLOVENSKÁ
atletika

VÝPRAVA NA ME VÝRAZNE PREKROČILA PLÁN,

no zürišského šampionátu dve medaily za 22 rokov samostatnosti. V Zürichu takisto dve – za jeden deň. Pätnásy august 2014 dostal právom prívlastok strieborný slovenský piatok. Najskôr krátko po pol jednej získal striebro Matej Tóth v chôdzi na 50 km a potom večer pár minút po desiatej zavŕšila úspešný deň obhajobou striebra z Helsínk 2012 kladivárka Martina Hrašnová.

Slovenská výprava na ME v Zürichu výrazne prekročila plán. Cieľ bol tri umiestenia v prvej šesťke, napokon dve z troch boli dokonca medailové – vďaka Hrašnovej a Tóthovi. Rekordná 28-členná výprava nazbierala rekordných 22 bodov a v hodnotení 50 krajín sa zaradila na rekordné 17. miesto pred Srbsko, Grécko, Bulharsko, Rumunsko, Írsko, Nórsko či Turecko. Slovensku patrila sedemnásť prierečka aj v medailovej bilancii, iba päť miest za Českom.

Podľa šéftrenera Martina Pupiša splnila výprava plán na 130 percent. „Keď k dvom medailám pridáme šieste miesto trojskokanky Veldákovovej, siedme Repčíka na 800 m, kladivára Lomnického a ôsme kladivárky Lomnickej, je to určite oveľa viac, ako sme očakávali,“ dodal.

K pozitívam patrili aj chodecké slovenské rekordy Tótha na 50 km (3:36:21 znamená 10. priečku v historických svetových tabuľkách) a Gálikovej na 20 km (1:32:03), osobné rekordy Putalovej na 400 m (53,25), Majdána (3:53:26) a Tišťana (4:06:11) v chôdzi na 50 km a takisto dve sezónne

maximá Repčíka na 800 m (v semifinále 1:46,94, vo finále 1:46,29).

„Máme potenciál, aby sme v úspechoch pokračovali,“ myslí si predseda zväzu Peter Korčok. „Želal som si dve medaily, ale že by som ich stopercentne očakával, to rozhodne nie. Šampionát ukázal, že naša atletika je na vzostupe. Máme generáciu, ktorá postupne dozrieva a môže bojovať o najvyššie priečky. Som presvedčený, že filozofia veľkých výprav, ktorú sme nastavili, je správna cesta aj do budúcnosti.“

Keďže medailistom venujeme osobitný priestor, zastavme sa pri štvorici, ktorá ostala bez kovu, no umiestneniami prispela k úspešnému vyzneniu šampionátu.

Trojskokanka Dana Veldáková vyťažila z minima maximum. V sezóne sa jej príliš nedarilo, nie a nie skočiť 14 metrov. Na ME šla iba vďaka tomu, že limit 13,95 m mala ešte z minulého roka, no musela zložiť zálohu 950 eur. Dostala ju však späť, lebo sa nielenže kvalifikovala do svojho pätnásteho seniorského finále na vrcholnom podujatí, ale

STRIEBORNÝ

skončila v ňom šiesta. Z piatich štartov na ME bola lepšia len raz: v Helsínkách 2012 a aj to iba o jediné miestečko.

„Keby mi niekto povedal, že skončím šiesta, myslela by som si, že si zo mňa robí žarty,“ priznala po finále staršia z dvojčiek. Šiesta priečka po zraneniach a chorobách, ktoré ju sprevádzali v príprave, bola naozaj výrazne nad plán.

Zverenka trénera Radoslava Dubovského je stále: od olympiády v Pekingu 2008 chýbala v trojskokanskom finále iba jediný raz – na halových ME 2013 v Göteborgu skončila desiatu v kvalifikácii. Dvanásťkrát vo finále z trinástich šampionátov. Vskutku unikát!

Tridsaťtriročná dvojnásobná bronzová medailistka halových ME by v budúcnosti rada pridala ďalšie: „Kým mi to pôjde aspoň tak ako v Zürichu, nevidím dôvod končiť. So sestrou Jankou by sme to chceli potiahnuť aspoň do olympiády v Riu.“

Siedmy v Helsínkách 2012, siedmy v Zürichu 2014. Jozef Repčík obhájil svoju pozíciu pred dvoma rokmi, no zürišskú si cení oveľa viac. „V Helsínkách chýbalo viacero špičkových bežcov, ktorí

sa už chystali na londýnsku olympiádu, no teraz z najväčších hviezd ani jedna,“ prízvukoval Repčík, strieborný osemstovkár z lanskej Svetovej univerziády v Kazani.

Zverenec Marcela Lopuchovského prešiel náročným kvalifikačným sitom pomerne hladko – v rozbehu i v semifinále finišoval tretí. Vo finále tri štvrté trate bežal na medailovej pozícii, ale v závere mu došli sily. Sezónne maximum 1:46,29 stačilo „len“ na 7. miesto.

„Ak som chcel bojovať s najlepšimi, musel som bežať vpred. Bola to taktika vydržím, alebo zahyniem. Do šesťstovky to bolo v poriadku, no mrzí ma, že som v závere už nemal šancu bojovať aspoň o šieste miesto. Prvá šesťka by bola krajšia,“ komentoval finále.

Pohodovo behajúci Repčík sa na ME skvele zobehal, po nich totiž dva razy zabehol svoj a zároveň i druhý najlepší slovenský výkon v histórii: v Berlíne i v Rieti mu namerali navlas rovnakých 1:45,37 min. Bodka za úspešnou sezónou prišla 20. septembra, keď jeho priateľka, bývalá výškarka Iveta Srnková priviedla na svet bábätko Lindušku.

Dana Veldáková znova doskákala do trojskokanského užšieho finále.

V MEDAILOVEJ BILANCI AJ V BODOVANÍ SKONČILA SEDEMNÁSTA

Osemstovkár Jozef Repčík (úplne vpravo) si siedme miesto z Zürichu váži viac ako siedme z predviaňajších ME v Helsinkách.

SLOVENSKÝ
PIATOK

Kladivár Marcel Lomnický právom prekypoval sebavedomím. „Zlato a striebro si podelia Pars s Fajdekom, ja chcem bojovať o bronz,” vravel 27-ročný Nitran, ktorý si tesne pred ME zlepšil osobný rekord na 79,16 m. Aj kvalifikácia naznačovala, že bude v hre o medailu. Z pohody ho nevyviedlo ani to, že si v hoteli zabudol akreditačnú kartičku a pri vstupe na rozcvičovací a hlavný štadión musel zapojiť všetok šarm. Hodil 77,06 m, toľko ako nikdy doteraz v kvalifikácii. Lepší – o 39 cm – bol len majster sveta Poliak Fajdek.

Žiaľ, finále nezastihlo Marcela v optimálnej pohode. Ťažkosť z kvalifikácie i celej sezóny

sa kamsi vyparila. Do užšieho finále postúpil posledný, ôsmy výkonom 76,23 m. Vo štvrtom pokuse sa zlepšil o 66 cm, no posunul sa len o jedno miesto. Bronz, po ktorom poškuloval, získal Rus Litvinov výkonom 79,35 m, o 19 cm lepším ako je Lomnického maximum.

„Už v rozcvičke som tušil, že to bude trápenie. Prvý súťažný pokus to len potvrdil: mal som pocit, že kladivo je ťažšie ako zvyčajne,” vravel zjavne sklamaný. „Mrzí ma, že som nevyužil veľkú šancu. Možno už nikdy takú nebudem mať.”

Úvahy o premotivovanosti či nervozite striktne odmietol. Lomnický mal v Zürichu dôvod na radosť skôr ako tréner. Jeho sestra Nikola, ktorej píše tréningové plány a na diaľku radí, sa nielenže dostala do finále kladivárov, ale obsadila v ňom nečakane 8. miesto výkonom 67,89 m. Pre sympatickú blondínku, ktorá po skončení univerzitného štúdia ostala žiť a pracovať v americkom Athense, to bol zatiaľ životný výsledok. „Ťažko sa mi hľadajú slová. Prežívam čosi neopísateľné – plný štadión, prvá osmička. Nečakala som to,” vravela v mixzóne dojatá Nikola a v eufórii dodala: „Som spokojná na 150 percent!”

Jej ôsma priečka, zrejme najprekvapujúcejší výsledok v našej výprave, bola o to cennejšia, že sa zrodila v premiére na veľkom seniorskom šampionáte. Zvládla ju na výbornú a naznačila, že je dievča bez nervov. Z kvalifikácie preklzla do finále posledným hodom a v ňom rovnako posledným, tretím (67,39 m) do elitnej osmičky. Umiestenie výrazne nad plán, krásny darček k 26. narodeninám, ktoré oslávila deň po finále: „Dvakrát som si pred rozhodujúcimi pokusmi povedala – všetko alebo nič! Sústredila som sa na techniku, striasla zo seba nervozitu a zakaždým z toho bol postup – najprv medzi tucet najlepších a potom do prvej osmičky.”

„Zdá sa, že Nikola zvládla šampionát lepšie ako ja,” poznamenal jej brat a tréner.

GABRIEL BOGDÁNYI

„Máme potenciál, aby sme v úspechoch pokračovali.”
PETER KORČOK,
predseda SAZ

SLOVÁCI NA ME
(12. – 17. 8. 2014)

- MARTINA HRAŠNOVÁ** kladivo (25 štartujúcich): 2. miesto 74,66 – 2. v kvalifikácii 73,05 (tohtoročný výkon pred ME: 75,27)
- MATEJ TÓTH** 50 km chôdza (34): 2. miesto 3:36:21 – rekord SR (pred ME 50 km neabsolvoval)
- DANA VELĎÁKOVÁ** trojskok (22): 6. miesto 13,87 – 6. v kvalifikácii 13,86 (pred ME: 13,91)
- JOZEF REPČÍK** 800 m (34): 7. miesto 1:46,29 – 3. vo IV. rozbehu 1:47,90 a 3. v I. semifinále 1:46,94 (1:47,07)
- MARCEL LOMNICKÝ** kladivo (22): 7. miesto 76,89 – 2. v kvalifikácii 77,06 (79,16)
- NIKOLA LOMNICKÁ** kladivo (25): 8. miesto 67,39 – 12. v kvalifikácii 67,18 (71,58)
- ŠALGOVIČOVÁ, ŠTUKOVÁ, HOLLEYOVÁ, PUTALOVÁ** 4 × 400 m (16): 14. miesto 3:39,55 v rozbehoch (3:37,16)
- LUCIA KLOCOVÁ** 1500 m (25): 16. miesto 4:14,77 v rozbehu (4:13,89)
- JANA VELĎÁKOVÁ** diaľka (28): 17. miesto 624 v kvalifikácii (650)
- MÁRIA GÁLIKOVÁ** 20 km chôdza (29): 17. miesto 1:32:03 – rekord SR (1:34:23)
- LUKÁŠ BEER** výška (23): 17. miesto 219 v kvalifikácii (226)
- MARTIN BENÁK** oštep (32): 17. miesto 75,67 v kvalifikácii (79,17)
- LUCIA SLANIČKOVÁ** 400 m prek. (26): 18. miesto 57,56 v rozbehoch (56,96)
- MATÚŠ BUBENÍK** výška (23): 18. miesto 219 v kvalifikácii (227)
- IVETA PUTALOVÁ** 400 m (29): 19. miesto 53,25 v rozbehoch – osobný rekord (53,65)
- KATARÍNA BEREŠOVÁ** 10 000 m (25): 19. miesto 33:28,60 (33:11,66)
- DUŠAN MAJDÁN** 50 km chôdza (34): 19. miesto 3:53:26 – osobný rekord (4:07:48)
- LUCIA MOKRÁŠOVÁ** sedemboj (24): 20. miesto 5736 (5789)
- ANTON KUČMÍN** 20 km chôdza (34): 20. miesto 1:25:07 (1:21:59)
- PATRÍK ŽENÚCH** oštep (32): 23. miesto 74,19 v kvalifikácii (84,83)
- MARTIN TIŠŤAN** 50 km chôdza (34): 24. miesto 4:06:11 – osobný rekord (4:07:58)
- MÁRIA CZAKOVÁ** 20 km chôdza (29): 25. miesto 1:38:38 (1:34:13)
- PATRÍK SPEVÁK** 20 km chôdza (34): 28. miesto 1:31:30 (1:26:14)
- VILIAM PAPŠO** 110 m prek. (30): 29. miesto 14,19 (13,83)
- LENKA KRŠÁKOVÁ** 100 m (37): 30. miesto 11,74 v rozbehu (11,53), 200 m (35): 32. miesto 24,69 v rozbehu (24,27)
- ALEXANDRA BEZEKOVÁ** 100 m (37): 34. miesto 11,87 v rozbehu (11,55)

Vzájomná gratulácia súrodencov Lomnických.

Foto: FOTOSPORT.SK – PAVOL UHRIN

STRIEBORNÝ PÄŤDESIATKAR MATEJ TÓTH

SLOVENSKÉ CHODECKÉ MEDAILY NA ME

ZLATO 1986 Stuttgart Jozef Pribilinec (20 km) 1:21:15, 1990 Split Pavol Blažek (20 km) 1:22:05

STRIEBRO 1982 Atény Jozef Pribilinec (20 km) 1:25:55, 2014 Zürich Matej Tóth (50 km) 3:36:21

BRONZ 1982 Atény Pavol Blažek (20 km) 1:26:13

TÓTH A DINIZ V ZÜRICHU

DINIZ 10 km: 43:44 (2.) – 20 km: 1:26:55 (1., 43:11) – 30 km: 2:09:20 (2., 42:25) – 40 km: 2:51:12 (1., 41:25) – 50 km: 3:32:33 (1., 41:21)

TÓTH 10 km: 44:08 (6.) – 20 km: 1:27:39 (5., 43:11) – 30 km: 2:10:51 (4., 43:12) – 40 km: 2:53:42 (3., 42:51) – 50 km: 3:36:21 (2., 42:39)

Spoločná radosť pod slovenskou vlajkou: strieborný Matej Tóth a zlatý Yohann Diniz.

Leking, 16. augusta 2008. V autobuse smerujúcom do olympijskej dediny sedeli traja muži. Šéftrener Slovenského atletického zväzu Vladimír Bezdiček, chodecký kouč Juraj Benčík a jeho zverenec Matej Tóth prežívajúci veľké sklamanie. V príprave drel ako kôň, no ani na olympiáde razantnejšie neprenikol do užšej svetovej špičky. Dvadsať šieste miesto na 20 km ani zďaleka nespĺňalo predstavu o umiestení, aké si vysníval.

Trojica živo debatovala a v jednej chvíli sa všetci naraz zhodli na osudovom závere: nadišiel čas vyskúšať chodecký maratón. Matej sa znova ako bulldog zahryzol do prípravy a presne o sedem mesiacov a dvanásť dní sa postavil v Dudinciach na štart svojej prvej päťdesiatky.

Premiéra, hoci mal pred ňou veľký rešpekt, dopadla rozprávkovo. Skončil druhý časom 3:41:32 h, ktorý má dodnes visačku najvyššej svetovej kvality, a o 48 sekúnd zlepšil po 22 rokoch slovenský rekord Szikoru. Tótha predstihol iba Francúz Yohann Diniz. Aj jeho víťazný čas mal prívlastok rekordný. Vlastné

francúzske historické maximum zlepšil bezmála o tri minúty na 3:38:45.

O päť rokov sa Diniz s Tóthom opäť ocitli v hlavných úlohách strhujúcej päťdesiatky. Nie však dudinskej, ale zürišskej, v ktorej šlo o európske medaily. A obaja znova šliapali v rekordnom tempe. Francúz vyšperkoval svoje tretie zlato na ME v rade svetovým rekordom 3:32:33 h a Tóth svoju prvú medailu (striebornú) z veľkého šampionátu vyše trojminútovým zlepšením slovenského rekordu na 3:36:21!

ZÁVER PLNÝ EMÓCIÍ: POME, TÓTH!

„Tušil som, že sa pôjde rýchlo, aj keď na európskych šampionátoch sa taktizuje viac ako na svetových či olympiádach. To, že padne svetový rekord, som však nepredpokladal, a zrejme ani Diniz nečakal, že pôjde tak rýchlo,“ vravel Matej na margo priebehu životnej päťdesiatky v Zürichu.

V druhom dvojkilometrovom okruhu, keď jeho skupinka prechádzala okolo občerstvovacej stanice, Matej hodil očkom po trénerovi Spišiakovi. Usmial sa a neveriacky zakrútil hlavou. Rusi Ryžov s Noskovom totiž hneď po štarte zapli raketové motory a priam upaľovali. „Už po prvom kole som vravel Po-

liakovi Sudolovi, že Rusi určite plánujú útok na svetový rekord,“ vravel Tóth.

Ak si niekto myslel, že tempo opadne a začne sa taktická bitka, poriadne sa mýlil. Najprv Rusi a potom aj Diniz išli ako vyhľadávané psy za korisťou. Keď Francúz zvládol tretiu desiatku za 42:25 a štvrtú za 41:52 min, bolo jasné, že sa šliape historická päťdesiatka.

V nej hral dôstojnú úlohu aj 31-ročný Matej Tóth. Na 30. kilometri bol štvrtý, na 40. už tretí a v cieľi druhý aj vďaka poslednej desiatke za 42:39 min. Z jeho piatich bola najrýchlejšia!

Spišiakov zverenec získal svoju prvú veľkú medailu, po 24 rokoch prvú pre slovenskú chôdzu na OH, MS či ME.

„Tempo bolo od začiatku neskutočne rýchle. Snažil som sa stále si kontrolovať pulz. Telo reagovalo výborne, nestúpalo. Aj napriek obrovskej eufórii som si ho držal pod úroveň, akú som chcel. Najnáročnejší bol asi posledný okruh. Ak by sme išli ešte o kilometer viac, už by to asi vzalo aj mňa. Našťastie, mal som to perfektne načasované,“ usmieval sa v cieľi šťastný vicemajster Európy.

Záver bol plný emócií. Lomcovali Dinizom, Tót-

TÓTHOVE PÄŤDESIATKY

2009	DUDINCE	3:41:32	2.
2009	BERLÍN (MS)	3:48:35	10.
2010	CHIHUAHUA (SP)	3:53:30	1.
2011	DUDINCE	3:39:46	1.
2011	DÁGU (MS)	NEDOKONČIL	
2012	LONDÝN (OH)	3:41:24	7.
2013	MOSKVA (MS)	3:41:07	5.
2014	ZÜRICH (ME)	3:36:21	2.

UKONČIL 24-ROČNÝ CHODECKÝ MEDAILOVÝ PÔST

hom aj jeho trénerom Matejom Spišiakom, ktorému sa do očí tislí slzy.

„Preteky som si začal užívať približne od 46. kilometra, cítil som, že tentoraz sa ujde medaila i mne. Niekedy som sa musel zhlboka nadýchnuť, lebo prichádzali náznaky dojatia. Eufóriu som si naplno vychutnal až v posledných tristo metroch, keď som si na občerstvovačke tľapol s chodeckým šéftrenerom Romanom Benčíkom a vzal som si našu zástavu. V tých chvíľach sa mi pred očami začal odvíjať môj príbeh, všetko, čo som pre toto striebro musel urobiť.“

Tótha na okruhu pri Zürišskom jazere hnali za medailou hlasivky slovenských fanúšikov. Zišlo sa ich požehnanie.

„Tipujem, že ich okolo trate bolo päťdesiat. Takú výraznú podporu som ešte nikde v zahraničí necítil. Na olympiáde v Londýne ich bolo tiež veľa, ale v obrovskej mase ľudí sa stratili. Teraz som sa cítil ako na domácich pretekoch,“ vravel Matej.

Nechýbali jeho otec Viliam, brat Michal, celá chodecká familia Žambokréthyovcov, bývalý kolega z reprezentácie Miloš Bátovský s banskobystrickými kamarátmi, tréner Milan Belko z Hlohovca či do vlaňajška Matejov kouč Juraj Benčík, ktorý mu aj teraz oduševnene hlásil medzičasy.

„Povzbudzovali ma i mnohí neznámi ľudia, napríklad skupina starších pánov, zrejme Švajčiarov so slovenskými koreňmi. Kričali: Pome, Tóth! Bolo to niečo neuveriteľné.“

ÚTOK NA MEDAILU AJ V RIU

Chodecká päťdesiatka je jedna z najnáročnejších disciplín. Tisíce tréningových kilometrov v čase i ne-

čase (Matej odhaduje, že doteraz ich má na konte 65- až 70-tisíc), odlúčenie od rodiny. Stojí tá drina za pár dní slávy?

„Nešportujem, aby som bol slávny, to by bolo krátkozraké,“ zareagoval. „Pre mňa príprava nie je utrpenie, ako sa možno zdá fanúšikom, veď trénujeme od malička, na záťaž sme zvyknutí. Samozrejme, 200 km za týždeň je makačka, ale organizmus je zvyknutý. Chôdzu nevnímam tak, že prostredníctvom nej si nesiem svoj kríž. Jednoducho je to moja práca. Áno, užil som si pár dní slávy, bolo to príjemné, ale to nie je kľúčový dôvod, prečo sa venujem športu. Veľmi som sa tešil, keď som okolo videl hrbu šťastných ľudí, ktorí sa nejakým dielom zaslúžili o to, že som získal vytúženú medailu.“

Po návrate z Zürichu čakala Mateja doma v bytovke na Zimnej ulici v Banskej Bystrici neplánovaná oslava.

„Hneď na druhý deň po príchode do šampionátu sme sa pustili do rekonštrukcie kúpeľne. Keď majstri odišli, manželka mi vraví: Poďme sa ešte trochu prejsť. Zdalo sa mi to zvláštne, lebo bez detí nezvykneme chodiť von. Myslel som si, že ma chce vziať do nejakého obchodu. Keď som zišiel dolu, pred vchodom ma čakalo vari dvadsať susedov. V zime takto vítali Nasťu Kuzminovú, keď sa vrátila z olympiády v Soči, no ani vo sne mi nenapadlo, že to čoskoro zažijem aj ja,“ opisoval náš najlepší chodec milé privítanie, ktoré mu pripravili susedia.

V kruhu susedov z banskobystrickej Zimnej ulice.
Foto: FOTOSPORT.SK, ARCHÍV M.T.

Zimnú ulicu tvoria len štyri bytovky. Nie je vylúčené, že obyvatelia požiadajú o jej premenovanie. „Už sa vyhrážali, že ak doveziem medailu z olympiády v Riu, nechajú ju premenovať buď na olympijskú alebo medailovú,“ smial sa Matej.

Olympijské hry. Tóthovo najlepšie umiestenie pod piatimi kruhmi je zatiaľ siedme miesto z päťdesiatky v Londýne 2012. Po zürišskom striebre je preňho Rio de Janeiro 2016 ďalšia veľká výzva.

„Teraz som už desiaty najlepší na 50 km v histórii. Z tých, čo sú predom mnou, sú aktívni ešte dvaja či traja. Preto na iné ako medailu nemôžem pomýšľať. V Riu sa o ňu pokúsím. Cítim, že sa ešte môžem zlepšovať.“

GABRIEL BOGDÁNYI

TRÉNERI O MATEJOVI

PETER MEČIAR (máj 1996 – jeseň 2002): „Už v žiacom veku bol maximálne cieľavedomý, citlivý, s chuťou niečo dokázať. Maťo je rodinne založený chlapec, ktorý si vždy vážil a rešpektoval rodičov. Teraz, keď je otcom aj on, chce svojim deťom vrátiť, čo dostal od svojich rodičov. Je pre mňa veľká česť, že som s ním mohol 7 rokov dennodenne pracovať a pomôcť mu, aby si splnil sny. Maťa by chcel trénovať každý: na takého zverca čakáte celú trénerskú kariéru. Je to človek a športovec s veľkým Č.“

JURAJ BENČÍK (jeseň 2002 – september 2013): „Spolupráca s ním bola vynikajúca. Bol neformálnym lídrom v mojej skupine – inteligentný, kreatívny, rozvážny. Nikdy nemal prehnané ambície, vždy ich udržal v potrebnej miere. Vedel sa poučiť z neúspechu, dobre analyzoval pozitívne i negatívne stavy. Kým sa stal vicemajstrom Európy, musel prejsť aj neúspešnými obdobiami a sklamaniami ako napríklad v Pekingu. Nikdy však nerezignoval. Ak bude zdravý, pevne verím, že bude ďalej napredovať. Má všetky predpoklady, aby na OH 2016 zaútočil na zlato.“

MATEJ SPIŠIAK (október 2013 – doteraz): „Maťo je profesionál, ktorý presne vie, čo chce a ako to mieni dosiahnuť. Preto právom patrí medzi najlepších chodcov na svete. Jeho celú kariéru zdobia trpezlivosť, poctivá drina a ochota neustále posúvať svoje hranice dopredu. On je nevyčerateľný zdroj energie, ktorý strhne všetkých naokolo. Spolupráca s ním ma naplňuje. Rozumieme si aj ľudsky. Vážim si na ňom, že hoci je výrazná športová osobnosť, správa sa skromne, pokorne a nezabúda, že aj on je iba obyčajný človek.“

MARTINA HRAŠNOVÁ HÁDZALA V TAKEJ POHODE,

RAZ BY CHCELA POČÚVAŤ NAŠU HYMNu

Prvá gratulácia a zároveň prvé poďakovanie: Martina Hrašnová a tréner Jiří Koukal.

Foto: FOTOSPORT.SK – PAVOL UHRIN

No nie najlepšom vlnajšku, keď na MS v Moskve stroskotala už v kvalifikácii, ani na začiatku tohto roku nič nenasvedčovalo, že Martinu Hrašnovú čaká medailová sezóna. A predsa: na augustových ME získala striebro a v septembri bronz na Kontinentálnom pohári, na ktorom si práve vďaka zürišskej medaile obliekla dres výberu Európy.

Keď 16. marca na zimnom Európskom pohári vrhačov v portugalskej Leirii hodila len 65,79 m, skončila dvanásta a jej skalp získal kdeko, vyzeralo to s Martinou zle-nedobre. Aj ona sa zľakla. „Veď ja nespĺním ani limit na ME,“ zožierali ju pochmúrne myšlienky.

Už o dva mesiace však bolo našťastie všetko inak.

„Definitívne sa to zlomilo v máji. Pred pretekmi v Pekingu forma začala stúpať, na tréningoch mi už kladivo lietalo ďaleko,“ vraví Martina. „A vydržalo mi to až do majstrovstiev Európy.“

Na pekinskom olympijskom štadióne vo „Vtáčom hniezde“ skončila druhá, hodila 71,89 m. O necelý mesiac, 16. júna, sa na ostravskej Zlatej tretre zlepšila na 74,39. No a keď sa na slovenskom šampionáte v „domácom“ kruhu na tréningovom ihrisku na banskobystričských Štiavničkách posunula víťazným výkonom 75,27 m na tretiu

priečku európskych tabuliek, bolo jasné, že na európskom šampionáte v Zürichu bude patriť k adeptkám na medailu.

JEDNA OBHAJOBA, DVE PARÁDY

Kvalifikáciu, ktorej sa po niekoľkých zlých skúsenostiach bála ako čert kríža, zvládla Martina bravúrne. Na chýrnom Letzigrunde seabedome vošla do kruhu, trikrát sa nacvičenou technikou zakrútila a pustila štvorkilové kladivo z rúk. Limit 69,50 m splnila na prvý šup – 73,05! Viac hodila len poľská superfavoritka Włodarczyková – 75,73.

Aj finálový súboj o medaily začala večer 15. augusta parádne. Hneď v prvom pokuse – mal byť akýsi upokojujúci – hodila ľahko 71,66 m. „Už som vedela, že užšie finále mi neujde,“ priznala po pretekoch.

V tretej sérii sa zlepšila na 73,03 a vzápätí do

kamery vyčarila svoj povestný podmanivý úsmev. Hrašnová v tom okamihu viedla! Žeby už definitívne medailový hod? „Dúfala som, že to bude stačiť, súperky nehádzali ďaleko.“

Martinina túžba sa splnila. Piaty pokus (74,66 m) znamenal definitívne úspešnú obhajobu helsinského striebra spred dvoch rokov. Prehodila ju len Włodarczyková, ktorá zlepšila rekord ME na 78,76 m. Tridsaťjedenročná banskobystričská kladivárka sa tešila aj z druhej priečky. „Na Włodarczykovú som nemala,“ uznala športovo.

Po finále sa vicemajsterka Európy v mixzóne objala s Nikolou Lomnickou, ktorá svoje prvé veľké finále prežívala veľmi emotívne a po líčach sa jej skotúľali slzičky. Šťastná a od ucha k uchu vysmiata Martina zväžnela len vo chvíli, keď sa rozhovorila o tom, komu venuje zürišské striebro: „Práve dnes by mal môj dedko Ladislav 86 rokov. Žiaľ, môjho striebra sa už nedožil, zomrel tento rok. Medaila patrí jemu, bol môj veľký fanúšik. Zbieral a kompletizoval výstrižky o mne zo všetkých možných novín a časopisov. Daroval mi peknú kroniku mojej športovej kariéry.“

ŽE NADCHLA AJ EXMAJSTRA EURÓPY LIBORA CHARFREITAGA

BEZ STRESU, SEBAVEDOMO

Martinino vystúpenie v Zürichu sa diametrálne líšilo od niektorých jej štartov na vrcholných podujatiach v nedávnej minulosti. Namiesto vystresovanej favoritky sme v kruhu videli zdravo sebavedomú dámu, ktorá pôsobila pohodovo a hádzala neuveriteľne uvoľnene. Za to, ako zvládla tlak, keďže jej meno spolu s Tóthovým a Lomnického v debatách o medailových kandidátoch rezonovalo najčastejšie, ju po šampionáte pochválil i kladivársky majster Európy z Barcelony 2010 Libor Charfreitag.

„Niečo podobné som zažila v roku londýnskej olympiády. Aj vtedy som patrila k širšiemu okruhu favoritiek. Veľmi som chcela medailu a hovorila som o tom nahlas. Teraz som zvolila inú, opatrnejšiu taktiku. Nepresviedčala som seba a ani verejnosť, že idem získať medailu. Vnútorne som cítila, že na ňu mám, ale zároveň som si dobre uvedomovala, že kandidátok ako ja je viacero.“

Po striebornom finále, osem minút po desiatej večer, začali Hrašnovej pípať v mobile esemesky, každú chvíľu jej zvonil telefón, jej e-mailová schránka i facebooková stránka sa zaplňali gratuláciami.

„Bolo ich veľmi veľa, neviem presne koľko, len si pamätám, že zo dňa na deň ma na facebooku požiadalo o priateľstvo asi 150 ľudí. Zdá sa, že dosť ľudí si všimlo, že som získala striebro,“ smeje sa Martina.

DILEMA POČTU OBRÁTKOV

Vybojovala si ho jediným štvorobrátkovým pokusom, zvyšných päť finálových absolvovala na tri.

„Niektoré hádzje výlučne na tri obrátky, niektoré stále na štyri. Mne to raz vyjde tak, raz onak. Osobný rekord 76,90 som dosiahla na štyri obrátky, na tri som hodila najviac kúsok za 75 metrov. Uvedomujem si, že so štyrmi môžem hodiť veľmi ďaleko, ale tri sú zatiaľ väčšia istota. S mojimi trénermi však pracujem na tom, aby to bolo rovnaké aj v prípade štyroch.“

Ak sa to mamičke malej Rebeky podarí, potom

**Zamyslená
medzi
pokusmi
a sústredená
v kruhu.**

sa jej po piatich strieborných medailách na vrcholných podujatiach (MEJ 2001, MSJ 2002, Svetová univerziáda 2009, ME 2012, ME 2014) zaleskne na hrudi konečne aj vytúžené zlato.

„Chcela by som raz na veľkom podujatí počuť slovenskú hymnu. Bude to však veľmi náročné, keďže Włodarczyková je takmer neporaziteľná kladivárka. No budem sa snažiť dobehnúť ju a v slabej chvíli ju aj zdolať,“ prezradila Martina svoj športový sen.

O MOJICH TRÉNEROCH

JOZEF CENCER: „Som mu vďačná, že bol šikovný a presvedčil ma, aby som sa venovala vrhačským disciplinám, ktoré ma, priznám sa, sprvu nelákali. Dal mi dobré základy, prvé úspechy v mládežníckych kategóriách som získala pod jeho vedením.“

JOZEF HANUŠOVSKÝ: „Hoci nebol trénerský špecialista na hod kladivom, ochotne mi vychádzal v ústrety a vždy stál pri mne. Veľmi si ho za to vážim. Na každom tréningu vydržal so mnou od začiatku až do konca.“

DON BABBITT: „Pomohol mi najmä psychicky. Vedel takým americkým spôsobom vyzdvihnúť pozitívne stránky tréningu, čo som sa od neho naučila aj ja. Je veľký odborník na techniku, vďaka nemu som do nej aj ja začala viac vidieť.“

BRANISLAV DANIŠ: „S bratom sa mi spolupracovalo veľmi dobre, máme podobné názory, dobre sa dopĺňame. Fungujeme na rovnakej vlnovej dĺžke. Žiaľ, z objektívnych príčin ma už ďalej nemohol trénovať.“

JIRÍ KOUKAL: „Spolupráca s ním sa vyvinula akosi znenazdajky, no v pravej chvíli. Stará sa o moju techniku a som zatiaľ veľmi spokojná. Pozná ma dobre už od atletických začiatkov a má ma dobre prečítanú.“

JOZEF PÁRIČKA: „Má na starosti moju všeobecnú a kondičnú prípravu, je mladý, ambiciózný a dobrý odborník.“

Zatiaľ naša jediná atletická majsterka Európy Anna Chmelková, zlatá na 400 m na šampionáte v Budapešti 1966, sa pri príležitosti júlových 70. narodenín nechala počuť, že Hrašnová je momentálne jediná reálna kandidátka, ktorá by ju mohla napodobniť.

Mohlo sa jej to podariť už v Zürichu. Ak by Włodarczyková po dvoch neplatných hodoch zlyhala aj v treťom, Martine by zlato už sotva niekto vzal. Takto bola majsterkou Európy len štvrtťodinku – od svojho tretieho pokusu po Włodarczykovej tretí, v ktorom sa zachraňovala v súťaži a hodila výborných 75,88 m.

„Očakávala som, že Anita bude mať platný hod, ale nepredpokladala som, že hodí tak ďaleko. Myslela som si, že postup do osmičky si zaistí klasickým zabezpečovák 71 – 72 metrov.“

Hrašnová pred Włodarczykovej tretím pokusom vôbec nepomyslela na možnosť, že ak Poľka aj tretí pokus zbabre, bude mať zlato na dosah.

„Nesnažila som sa zbytočne rozptyľovať inými myšlienkami a koncentrovala som sa na svoju techniku. Zlato by bol menší zázrak, ale šport je nevyspytateľný.“

GABRIEL BOGDÁNYI

HRAŠNOVEJ TOP 10 V ROKU 2014

75,27	BANSKÁ BYSTRICA	12. JÚL
74,66	ZÜRICH (F)	15. AUGUST
74,39	OSTRAVA	16. JÚN
73,13	BANSKÁ BYSTRICA	7. JÚN
73,05	ZÜRICH (Q)	13. AUGUST
72,56	SZÉKESFEHÉRVÁR	8. JÚL
71,89	PEKING	21. MÁJ
71,82	BERLÍN	31. AUGUST
71,70	VARŠAVA	23. AUGUST
71,42	CETNIEWO	26. JÚL

ŠÉFTRÉNER SAZ MARTIN PUPIŠ VRAVÍ, ŽE VEĽKÁ VÝPRAVA SA OSVEDČILA, PODOBNÚ PLÁNUJE AJ NA HALOVÝCH ME 2015

Slovenská atletika nikdy nemala na vrcholnom podujatí dvojciferný počet športovcov začínajúci sa dvojkou. Až teraz v Zürichu, keď Slovenský atletický zväz uplatnil novú filozofiu dať šancu každému, kto splní účastnícky limit medzinárodnej federácie. Dvadsaťosem atlétov bolo napokon ešte viac ako lanské najsmelšie predstavy šéftrenera Martina Pupiša o 25 atlétoch, ktoré mnohí považovali len za blúzenie.

Ako s odstupom času hodnotíte presadzovanie čo najväčšej výpravy na ME 2014?

„Ako najsprávnejšie rozhodnutie z hľadiska potrieb slovenskej atletiky. Myslím si, že 19 umiestení do 20. miesta, z nich šesť v prvej osmičke a dve medaily hovoria za všetko.“

Niekoľko môže argumentovať, že aj pri menšom počte by bola výprava rovnako úspešná a úspechy by sa javili ešte výraznejšie.

„Ťažko presvedčať niekoho, kto v Zürichu nebol. Viem, že každý celkom nerozumie systému tvorby výpravy, ale napríklad viac pretekárov nám umožnilo mať vyšší počet izieb – jednotiek. Možno aj taký drobný detail pomohol Hrašnovej a Tóthovi k pohode a zvýšil ich šancu na medailu. Osobne si myslím, že ak by výprava nebola taká veľká, nebola by ani taká úspešná. Viac pretekárov znamená aj viac mediálneho priestoru, čo je ďalšie plus pre rozvoj atletiky. Apropos, k športu patria aj neúspechy – stávajú sa v malej i veľkej výprave.“

Neboli limity pre ME príliš veľkorysý? Nemáte pocit, že ich bolo nutné trochu sprísniť?

„Limity EA boli možno naozaj veľkorysé, ale reálne boli porovnateľné s ME 2002 v Mníchove, kde sme mali tiež pomerne veľkú výpravu. V 11 disciplínach bol tento limit tvrdší, v 3 rovnaký, pričom viaceré rozdiely boli kozmetické. Takže až takí mäkkí sme neboli. Viacerí atléti mi vraveli, že zmenená filozofia zväzu k účasti na vrchol-

NECHCEME MLADÝCH OBERAŤ O SNY

ných podujatiach a reálnejšia šanca reprezentovať boli pre nich veľká motivácia, čo je pre mňa najdôležitejšie. Fakt je aj to, že niektoré disciplíny nielen v Európe stagnujú a aj zdanlivo mäkké limity EA sú v konečnom dôsledku náročné. Vezmime si príklad Danky Veldáckovej: v tomto roku nedosiahla úroveň limitu a napriek tomu skončila na ME šiesta. Šieste miesto vnímam ako fantastické, nie slabé. Samozrejme, negativista si nájde vždy dôvod na nespokojnosť. Výprava bola na naše pomery veľmi úspešná, preto si myslím, že systém nominácie sa osvedčil.“

Budete aj v budúcnosti presadzovať filozofiu nesprísňovať limity IAAF a EA na vrcholné podujatia dospelých?

„Chceme rozšíriť našu špičku, takže z môjho pohľadu iná cesta neexistuje. Veľa o tejto téme diskutujem aj s reprezentačnými trénermi mládeže Milanom Laurenčíkom a Martinom Illéšom a hľadáme cesty, ako čo najefektívnejšie podporiť aj mládež.“

Čo vás k tomu vedie?

„Dôvodov je viac. Jeden súvisí s tým, že ak sa nechceme motať v ME tímov na hranici II. a III. ligy, musíme vybudovať silnejšie družstvo bez fatálne slabých disciplín. Druhý je aj môj osobný poznatok z aktívnej činnosti. Pamätám si, ako celú generáciu športovcov zničili a znechutili sprísnené a často nesplniteľné nomináčne kritériá – od mládeže až po dospelých. Verím, že už nepripustíme, aby sme mladých atlétov oberali o ich sny a atletiku o talenty.“

Veľká výprava si však žiada aj viac peňazí. V tomto roku bol SAZ najmä vďaka štátnym financiám v dobrej kondícii. Čo však v prípade, keď peňazí toľko nebude? Nebude nutné sprísniť limity?

„Štátne dotácie naozaj tvoria nezanedbateľnú časť nášho rozpočtu. Treba však povedať, že vďaka predsedovi SAZ Petrovi Korčokovi sa podarilo získať množstvo financií aj zásluhou zmenenej marketingovej politiky a komunikácii v oblasti sponzoringu. Podpredseda zväzu Vladimír Gubrický, ktorý sa stará o ekonomiku, výrazne zracionalizoval čerpanie rozpočtu, vďaka čomu sme našli rezervy. Osobne nevidím dôvod na sprísňovanie limitov. Naša úloha je pracovať tak, aby sme nemuseli nariekať, že financie nie sú. Funkcionári by nemali nariekať, ale hľadať riešenia.“

Čo považujete za najväčšie pozitívum veľkej zúrišskej výpravy?

„Výbornú atmosféru v tíme, čo potvrdili aj výsledky anonymného elektronického dotazníka, ktorý vyplňali po ME členovia výpravy, a s tým súvisiacu najvyššiu slovenskú úspešnosť v histórii. Najmä pre debutantov to bol nezabudnuteľný zážitok, ktorý by chceli znova zažiť. Po Zürichu som veľa debatoval aj s inými atlétmi a tvrdili mi, že úspechy tímu na ME im dodali veľkú motiváciu do ďalšieho tréningu.“

Najbližšie halové ME v marci 2015 budú za rohom – v Prahe. Počítate opäť s veľkou výpravou, najmä ak EA na tento šampionát nepripisuje účastnícke limity?

„Áno, federácia limity nepripisuje, takže moja úplne ideálna predstava vyzerá tak, že na šampionát by cestovali všetci haloví majstri Slovenska, otázkou sú vertikálne skoky, a šancu by dostali aj ďalší v poradí, ktorí by však už museli dosiahnuť nejaký vopred stanovený výkon. Čiže – opäť najväčšia výprava v histórii a verím, že znova aj úspešná. Samozrejme, je to len moja predstava, všetko podlieha diskusiám a schvaľovaciemu procesu vo zväze. Poplatky na podujatiach sú vždy stanovené EA a IAAF, takže v tom priestore na dohody s českou stranou nie je, ale o možnostiach pre divákov i pre podporný tím intenzívne komunikuje predseda zväzu Peter Korčok s vedením ČAS i s organizačným výborom halových ME.“ (gb)

Sedembojarka Lucía Mokrášová štartovala vďaka iniciatíve SAZ na voľnú kartu.

SLOVENSKÉ VÝPRAVY (1993 – 2014)

ME	MS	OH
1994 – 11	1993 – 12	1996 – 14
1998 – 15	1995 – 11	2000 – 17 +
2002 – 18	1997 – 9	2004 – 13 +
2006 – 17	1999 – 8	2008 – 18
2010 – 19	2001 – 7	2012 – 11
2012 – 12	2003 – 7	
2014 – 28	2005 – 11	
	2007 – 18	
	2009 – 12	
	2011 – 8	
	2013 – 11	

(+ na OH 2000 a 2004 z uvedeného počtu jeden atlét pre zranenie, resp. diskvalifikáciu za doping neštartoval)

Mužský medailový stupeň: zľava Stavbár Nitra, Slávia UK Bratislava a VŠC Dukla Banská Bystrica.
Foto: ROMAN ORAVEC

**OBNOVENÚ LIGU
DRUŽSTIEV VYHRALI
ŽENY VŠC DUKLA
BANSKÁ BYSTRICA
A MUŽI SLÁVIE UK
BRATISLAVA**

NAPĀTIE AŽ DO KONCA

Nesať rokov u mužov a osem u žien trvala nadvláda dubnického Spartaka v súťažiach družstiev. Novými majstrami Slovenska sú muži Slávie UK Bratislava a ženy VŠC Dukla Banská Bystrica. Vysokoškólači získali vo finále Atletickej ligy 2014 v Trnave svoj ôsmy titul, Banskobystričanky premiérový.

Bola to dráma až do záverečných štafiet na 4 × 400 m. Symbolicky práve kolektívne disciplíny rozhodli súboje medzi Bratislavčanmi a Nitranmi z AC Stavbár, respektívne Banskobystričankami a Dubničankami.

Atléti Slávie UK, ktorí triumfovali po 11-ročnej pauze, ťažili najmä z výborných behov. Až v troch disciplínach (400 m, 1500 m, 400 m prek.) získali maximálny počet bodov – 20. Lídrmi tímu boli miliar Jozef Repčík a šprintér Roman Turčáni. Obaja vyhrali po dve disciplíny (400 a 1500 m, resp. 100 a 200 m) a pomohli k víťazstvám aj štafetám. Výraznou porciou bodov prispel aj Jakub Bottlík (trénuje ho Eugen Laczo), najlepší na 400 m prekážok v slovenskom výkone roka 52,80, druhý na hladkej štvorstovke a člen víťaznej štafety 4 × 400 m, podobne ako Repčík.

„Kam som prestúpil, ten tím vždy zvíťazil,“ pripomenul slovenský rekordér na 800 m, ktorý sa podieľal na 7 z 10 dubnických titulov. Do UK prišiel zo Spartaka v tomto roku. Hoci cieľ vysokoškólačkov bol skončiť najhoršie tretí, Repčík bol pred finále optimista: „Prezrel som si štartovku a vidím celkom reálnu šancu na titul. Nemáme síce vrhačov, ale o to lepších bežcov.“ Ostal ním aj pred štvrtáckou štafetou, keď Slávia prehrávala so Stavbárom o 1,5 bodu. „Tušil som, že ak sa nestane niečo mimoriadne, prvenstvo nám neujde. Dali sme totiž dokopy dve silné štafety. Moje predpoklady sa potvrdili: áčko vyhralo s veľkým náskokom, bēčko skončilo druhé.“

Obnovenie dlhodobej tímovej súťaže považuje dvojnásobný finalista ME za dobrý ťah, hoci vidí aj zopár nedostatkov: „Liga je určite krok vpred, no stále nemáme dosť atlétov, aby mala každá disciplína adekvátnu úroveň. Je to však ideálna možnosť pre talenty súťažiť s najlepšími – skákať s Veldákovými či zabehnúť si so mnou nemajú šancu každý deň.“

Ženy VŠC Dukla prehrávali v posledných troch

rokoch v súboji o zlato s Dubničankami len veľmi tesne. V roku 2011 o 12 bodov a o rok neskôr pri zhodnom počte bodov, prvých i druhých miest v disciplínach rozhodol o titule pre Spartak až väčší počet tretích miest, no a vlni ušiel Dukle titul o iba 6 bodov.

„Ak to nevyjde teraz, potom už nikdy,“ vravela trojskokanská rekordérka Dana Veldáková s napätím sledujú štafetu 4 × 400 m. Banskobystričanky pred ňou viedli o 6,25 b. Dubnica síce z náskoku skresala 6 bodov, ale zvyšných 25 stotín už nie. O tom, že Dukla vyhrala ligové finále i celú súťaž, rozhodol najmenší možný náskok. Nastúpila s takmer všetkými esami. Napríklad sestry Veldákové absolvovali po 3 individuálne disciplíny (obe diaľku i trojskok, Jana 100 m a Dana 100 m prekážok), nechýbala vicemajsterka Európy Martina Hrašnová, ktorá sa z Kontinentálneho pohára v Marakéši v noci presunula do Trnavy a bez čí len minúty spánku získala plný počet bodov v kladive (65,82 m).

„Vyhrali sme všetky štyri základné kolá, preto bol cieľ jednoznačný – titul. Trochu sme sa obávali Dubnice, no rival doplatil na absenciu šprintérky Kršákové. Aj nám však chýbalo zopár dievčat – ospravedlnili sa Medgyesová, výškarka Ďurošová či Berešová, ktorá štartovala na MS v behu do vrchu. Napriek tomu som si myslel, že zvíťazíme vyšším rozdielom, nie s odretými ušami. Hlavné však je, že konečne máme titul,“ zdôraznil Radoslav Dubovský, šéf víťazného tímu.

Aj podľa neho je obnovenie ligy jednoznačný posun dopredu, seriál mítingov GPS už zďaleka nespĺňa očakávania. „Keď som prišiel na 1. ligové kolo do Nového Mesta nad Váhom, nestačil som sa čudovať. Všade plno ľudí, solídne zaplnené štartové listiny, nechýbali ani naše špičky. Isteže, motiváciou sú aj zaujímavé finančné prémie, no dôležité je, že kluby začínajú trochu žiť. Projekt ligy je dobrý, treba len vydržať.“

Ženského tímového titulu sa konečne dočkali atlétky VŠC Dukla Banská Bystrica.
Foto: MICHAL ŠKVARKA

O ďalšom dianí v Trnave aspoň telegraficky. Najhodnotnejšie výkony predviedli výškar Beer (224) a kladivár Lomnický (74,22), štartovalo 21 z 28 účastníkov ME v Zürichu a súboje z novej tribúny Mestského atletického štadióna Antona Hajmássyho sledoval aj viceprezident Európskej atletiky (EA) Jean Gracia. **(gb)**

ATLETICKÁ LIGA 2014

MUŽI (finále + bonifikácia za základné kolá): **1.** Slávia UK Bratislava 14 hl. bodov (175,25), **2.** AC Stavbár Nitra 14 (167,75), **3.** VŠC Dukla 14 (157,50), **4.** ŠKŠOG Nitra 9, **5.** Spartak Dubnica 8, **6.** Slávia TU Košice 7, **7.** Slávia Trnava 3 (36,5), **8.** AC Nové Zámky 3 (31,5). Pri rovnosti hlavných bodov rozhodlo umiestnenie vo finále.

ŽENY **1.** VŠC Dukla 14 hlavných bodov, **2.** Spartak Dubnica 12, **3.** Slávia UK 10, **4.** ŠOG Nitra 8, **5.** Slávia Trnava 6, **6.** Slávia TU Košice 4, **7.** AC Nové Zámky 2.

TÍMOVÍ MAJSTRI SR (1993 – 2014)

MUŽI 10 titulov – Dubnica (2004 – 2013), 8 – Slávia UK (1993, 1995 – 1997, 1999, 2002 – 2003, 2014), 2 – Dukla (1994, 1998), 1 – Stavbár Nitra (2001) a Slávia STU Bratislava (2000).

ŽENY 8 – Dubnica (2006 – 2013), 4 – Slávia UK (1998 – 1999, 2001 – 2002), 3 – Slávia STU Bratislava (1994 – 1995, 1997), 2 – UMB B. Bystrica (1996, 2000) a Akademik TU Košice (2004 – 2005), 1 – Stavbár Nitra (1993), Nové Zámky (2003) a Dukla (2014).

SENZAČNÁ STRIEBORNÁ MEDAILISTKA MLÁDEŽNÍCKEJ

Michaela Pešková (vľavo) v cieľi finále behu na 400 m prekážok na II. olympijských hrách mládeže v Nankingu. V popredí juhoafrická víťazka Gezelle Magermanová.

Vlani v júli získala prvé striebro – na Európskom olympijskom festivale mládeže v Utrechte. O trinášť mesiacov ďalšie na podujatí ešte o stupeň vyššom, v jej vekovej kategórii vôbec najvyššom: na olympijských hrách mládeže v čínskom Nankingu. Trnavská bežkyňa na 400 m prekážok Michaela Pešková rozbehla atletickú kariéru senzačne, keď ešte nemá ani sedemnášť.

Pešková a jej tréner Eduard Čordáš.

Foto: LUBOMÍR SOUČEK

**KONE SI MA POČKAJÚ,
TERAZ SA BAVÍM**

atletikou

„Mne sú tie striebra asi súdené,“ znela jej prvá spontánna reakcia. Vanula z nej ľútosť, že neudržala prvú pozíciu, na ktorej nabiehala na poslednú prekážku. V závere sa popri nej ako víchor prehnila o pol roka a jeden deň staršia Juhoafričanka Gezelle Magermanová.

Po návrate sa Pešková na to, čo dosiahla, pozerala už z nadhľadu: „Keďže behám štyristovku s prekážkami iba druhú sezónu, bol úspech aj to, že som sa na olympiádu nominovala. Veď na to som musela vo finále európskej kvalifikácie v Baku dosiahnuť prvý raz čas pod minútu. Nechcela som sa však tým uspokojiť a túžila som aj v Nankingu bežať pod 60 sekúnd. O tom, že zlepším juniorský a dorastenecký rekord na 58,26 sa mi však ani nesnívalo.“

Ani trnavskému trénerovi Eduardovi Čordášovi, že mu z neba padne taký talent.

KOMPLIKOVANÝ ROZBEH

„Aj slepý by si taký talent všimol,“ bagatelizuje svoje zásluhy kouč, ktorý na 75 rokov nevyzerá ani po noci, keď mu zlodeji vykradnú byt, ako nedávno. (Apropo, klobúk dolu pred všímavosťou funkcionárov trnavskej Slávie – keďže mu ukradli aj počítač, ceniť si, že zverencov trénuje zadarmo, venovali mu zbrusu nový.)

Peškovej talent zaregistrovali aj „tí pred ním“, len nevedeli, ako na tinedžerkinke emócie a ako ju presvedčiť, že z veľkého diapazónu záľub je atletika to pravé orechové. Preto sa v októbri 2012 dostala do jeho skupiny.

Čordáš je dobrý tréner a ešte lepší pedagóg. Jeho sila je v tom, že sa nespráva ako kantor, hoci ním bol. Ani ako druhý rodič, hoci... Je mi viac než tréner, hlesla Miška po Nankingu. Väčšie vyznamenanie kouč dostať nemôže.

Pešková bola odmala paľ do zvierat, snívala o kariére zverolekárky a do Jaslovských Bohuníc chodila jazdiť na koni. „Cez víkend si pôjdeme zabehať na Kamenný mlyn,“ navrhol tréner v prvopočiatoch ich spolupráce. „Ale ja mám v pláne jazdenie,“ zareagovala. Čordáš pokrčil plecami: „Ako myslíš.“

Čo kone, už ste sa ich vzdali? pýtal som sa jej po druhom olympijskom striebre. „Prečo by som sa ich vzdávala, mám k nim vrúcny vzťah, vrátim sa k nim,“ ohradila sa. „Kone si ma počkajú, teraz sa zabávam atletikou.“

ÚSPECH ZA CENU „UMIERANIA“

Vlani mohla Pešková štartovať nielen na utrechtskom EYOF-e, ale aj na majstrovstvách sveta do 17 rokov v ukrajinskom Donecku. Toto leto zasa okrem Nankingu aj v americkom Eugene na juniorských MS.

„V oboch prípadoch sme sa sústredili len na jeden hlavný cieľ, ale dôkladne – a oplatilo sa,“ vraví tréner. „Namiesto jedenástich dní, ako v prípade

OLYMPIÁDY V ČÍNSKOM NANKINGU MICHAELA PEŠKOVÁ:

Na stupni víťazov zľava: Slovenka Michaela Pešková, Juhoafričanka Gezelle Magermanová a Dánka Anne Sofie Kirkegaardová.
Foto: XINHUA/www.nanjing2014.org

kombinácie s Eugene, sme mali na prípravu mesiac. Do Nankingu sme prišli desať dní pred súťažou, ale aj vďaka cennej rade Ivana Čillíka sa Miška dobre aklimatizovala na čínske teplo i vysokú vlhkosť a vyšla nám aj vyladovacia fáza. Náročný tréning sme zaradili až v piaty deň a po ňom som už tušil, že to dobre dopadne a postúpí do vytúženého finále."

Pešková vyhrala rozbeh a takmer aj finále. „Milujem prekážkovú štyristovku, ale zároveň mám pred ňou rešpekt, lebo v jej závere vždy umieram – tentoraz to bolo skoro doslova,“ skonštatovala s úsmevom.

„Na trati neurobila chybu a vydala zo seba maximum, takže ten unavený záver bol logický. A čas pod 58 sekúnd ešte nemá natrénované, ale aj to príde – je to náš cieľ v budúcom roku,“ poznamenal Čordáš. „Pracujeme na všeobecnej vytrvalosti, ktorá je kľúčová, z nej vyplynie tempová. Začali sme s tromi kilometrami a už sme na šiestich. Poučil som sa z chýb, ktoré som urobil u Mirky.“

Čordáš vytiahol Miriam Hrdličkovú, ktorá štrnásť rokov, až do tejto sezóny bola slovenskou rekordérkou na 400 m prekážok – čas 57,26 zabehla, keď mala 24 rokov. Pešková nemá ešte ani sedemnásť a chýba jej k nemu už len sekunda. Ako dorastenka figuruje v slovenských historických tabuľkách žien štvrtá za Slaničkovou 56,96 (r. 2014), Hrdličkovou 57,26 (2000) a Eibnerovou 57,70 (1985).

„Ja sa vzhľadom na vek tréningom už len bavím, ale cítim profesionálnu zodpovednosť za to, aby Pešková ďalej napredovala, lebo na to má.“

EDUARD ČORDÁŠ

Foto: LUBOMÍR SOUČEK

MICHAELA PEŠKOVÁ

NARODENÁ 22. októbra 1997 v Trnave

KLUB AŠK Slávia Trnava

TRÉNERI Oľga Hajmássyová, od jesene 2012 Eduard Čordáš

OSOBNÉ REKORDY 400 m prek. 58,26 (2014), juniorský a dorastenecký rekord SR – doplnkové disciplíny 100 m 12,84 (2013), 200 m 25,20 (2014), 400 m 55,22 (2014), 800 m 2:18,14 (2014), 300 m prek. 42,17 – dorastenecký rekord SR

NAJVÄČŠIE ÚSPECHY strieborná medaila na OH mládeže 2014 v Nankingu (58,26), strieborná medaila na Európskom olympijskom festivale mládeže 2013 v Utrechte (1:00,58, rozbeh 1:00,78), 3. miesto v mládežníckej ankete Atlét roka 2013, dorastenecká a juniorská majsterka SR 2013 na 400 m prek., dorastenecká halová majsterka SR 2014 na 800 m, dorastenecká majsterka SR 2014 na 400 m prek. a v štafete 100-200-300-400 m.

MIŠKIN SKOK – AJ MENTÁLNY

„Je inde než jej rovesníčky, väčšinou stíha aj s chlapcami, ale nič netreba uponáhľat. Ešte sa musí vo všeličom zlepšiť – najslabšia je v obratnosti. Bol by som nerád, keby zakotvila medzi večnými talentmi,“ vraví tréner. „Ja sa vzhľadom na vek tréningom už len bavím, ale cítim profesionálnu zodpovednosť za to, aby ďalej napredovala, lebo na to má.“

Stará škola – náročný, ale povďačný pedant: „Vlani na jeseň ju zaradili do Top-tímu a zlepšili sa jej podmienky. Takto si to predstavujem: keď sa objaví talent, treba mu rýchlo zabezpečiť dobré podmienky. Miška ich zásluhou Slovenského olympijského výboru, atletického zväzu a Národného športového centra chvalabohu má: pravidelné masáže, regeneráciu, možnosť sústredení. Aj najbližšiu jar pôjdeme do španielskeho Benidormu, osvedčilo sa nám to. Jej výhodou je aj to, že študuje na športovom gymnáziu, kde má dobré podmienky. A teší ma, že aj veľmi dobrý prospect.“

Pešková je zjavne súťažný typ – behá rekordy aj na veľkých podujatiach. Na kvalifikácii v azerbajdžanskom Baku však mladá Trnavčanka vo zvolávateľni pred rozbehom pod tlakom emócií vyhrkli slzy – až sa súperky zľakli a chceli volať lekára. Na finále však už nastupovala s úsmevom. V Nankingu už od začiatku strach prebila odhodlaním.

Zatiaľ nič nenasvedčuje, že by sa jej z úspechov zakrútila hlava. „Som príjemne prekvapená, ako zvláda zvýšený záujem okolia aj médií o jej osobu. Urobila nielen výkonnostný, ale aj mentálny skok,“ teší sa tréner.

MARIÁN ŠIMO

SLOVÁCI NA II. OHM

CHLAPCI – disk (17 účastníkov): 9. Pavol Ženčár, v A-finále bez meraného pokusu, v kvalifikácii výkonom 59,64 tretí.

DIEVČATÁ – 400 m prek. (16): 2. Michaela Pešková 58,26 – juniorský a dorastenecký rekord SR, v rozbehoch časom 59,44 tretia, guľa (15): 10. (v B-finále druhá) Patrícia Slošárová 15,11, v kvalifikácii výkonom 14,88 jedenásta.

(Pred štyrmi rokmi sa na premiéru mládežníckej olympiády v Singapure kvalifikovali dve Slovenky – chodkyňa Katarína Strmeňová skončila ôsma a diaľkárka Klaudia Hladíková štrnástá.)

NEBUDE Z NEHO DRUHÝ ALE MÔŽE BYŤ DRUHÝ CHÁRA, BUGÁR

L rastený, takmer dvojmetrový Novozámčan Pavol Ženčár zažiaril už vlni. Dvanásť mesiacov systematického tréningu mu stačilo na to, aby na Európskom olympijskom festivale mládeže v Utrechte vybojoval dve siedme priečky: v hode diskom aj vo vrhu guľou. Tohto roku v júni prehodil poldruhakilovým diskom šesťdesiatku. Keď prišiel k trénerovi Ľudovítovi Ivolkovi, hádzal štyridsať.

Do vrhačského sektoru na novozámockej Siahoti sa v štrnástich rokoch presunul zo zimného štadióna na opačnom brehu rieky Nitra. „Ako žiak som hrával hokej. Bol som obranca a chcel som byť ako Zdeno Chára,“ vraví. „Zistil som však, že kolektívny šport nie je pre mňa. Radšej som zodpovedný sám za seba. Preto som prešiel k atlétom.“

Ženčára k atletike viedla už učiteľka telesnej výchovy na základnej škole. Hral hokej, ale popri tom chodil reprezentovať školu aj na atletické súťaže, na ktorých si ho všimol tréner Ivola a viac-krát ho prehováral, aby prestúpil k vrhačom. „Vtedy som ešte hral hokej, tak som nechcel. Nakoniec som prišiel a teraz som rád, že mi pomáha výborný tréner,“ konštatuje.

ČÍNSKY SEN BOL KRÁTKY

Pavol Ženčár chcel na augustových II. olympijských hrách mládeže v Nankingu skončiť do tretieho miesta. Výkon 57,47 m, ktorým sa 1. júna v Baku ako tretí najlepší diskár do 17 rokov kvalifikoval na „malú olympiádu“ do Číny, ho predurčoval na medailovú pozíciu. Nebol ojedinelý. Už predtým poslal do prepadliska dejín 27-ročný slovenský dorastenecký rekord olympionika Jaroslava Žitňanského (59,14) a 18. júna posunul rekordný značku dokonca za šesťdesiatku (60,15).

„Cieľ je stáť na stupni víťazov, ale úspechom bude aj to, keď sa dostanem do finálovej osmičky,“ tvrdil atlét AC Nové Zámky krátko po slávnostnom sľube, ktorý v mene 38-člennej výpravy skladal spolu s futbalistkou Máriou Míkolajovou.

Realita v Nankingu však bola iná – a pre mladého Slováka veľmi krutá. Čínsky sen dosníval priskoro. Ženčár mal v diskárskej súťaži iba jeden platný pokus: posledný, štvrtý v kvalifikácii s dĺžkou 59,64 m, ktorým ako tretí najlepší postúpil do finále. V ňom však všetky štyri pokusy spackal a skončil deviaty. „To som nečakal,“ smutne zhodnotil nevydarené vystúpenie.

DISK MI VIAC SEDÍ

Motorom snaženia 17-ročného diskobola je vidina štartu na juniorských svetových šampionátoch 2016 v Kazani. „Keď budem druhý rok juniorom, budú majstrovstvá sveta. Na nich by som chcel dosiahnuť čo najlepšie umiestnenie. Potom sa uvidí, čo bude ďalej. Zistil som, že v disku by som mohol niečo dokázať,“ konštatoval s úsmevom.

Prvý slovenský juniorský titul v hode diskom získal Ženčár ešte vlni ako dorastenec. „Disk mi viac sedí. Vrh guľou už ani netrénujem,“ upozornil na aktuálne zúženie svojho vrhačského repertoára. Podnetom k špecializácii bolo práve nedávne prekonanie 60 metrov. „Čo sa za tým skrýva?“ pomaly zopakoval otázku a odvetil: „Viac ako dva roky tvrdého tréningu pod dohľadom skúseného trénera. Pred súťažou trénujem dvojfázovo päť dní v týždni. Počas školského roka štyri alebo päť dní v týždni.“

IVOLKU UPÚTAL AKCELERÁCIU

„Paľo je dobrý a pracovitý chlapec. Na jeho výšku je veľmi rýchly a obratný. V kruhu má obdivuhodnú akceleráciu. To bolo prvé, čím ma upútal na žiackych súťažiach,“ vraví 66-ročný Ľudovít Ivola, ktorý pre slovenskú atletiku objavil a vychoval niekoľko výrazných vrhačských osobností. Zo svojej 36-ročnej trénerskej praxe najradšej spomína na federálny šampionát 1984, z ktorého jeho zverenci priniesli štyri medaily. Donedávna v Nových Zámkoch viedol aj talentovanú guliarku Patríciiu

Slošárovú, ďalšiu účastníčku mládežníckej olympiády v Nankingu, ktorá je už členkou VŠC Dukla Banská Bystrica.

„Neskôr som zistil, že Ženčár je aj poriadne tvrdohlavý,“ dodáva. „Ak si niečo vezme do hlavy, tak ide za tým. Teraz má pred sebou méto v podobe účasti na juniorských svetových šampionátoch. To je motív, ktorý ho podnecuje k ešte zodpovednejšiemu tréningu. Vďaka tomu nemusím strážiť jeho tréningovú morálku. Svoj cieľ si jasne vytýčil a už za ním ide. Ja mu pri tom iba pomáham.“

NOVÝ ŽENČÁR AŽ O 8 - 10 ROKOV?

Tréner tvrdí, že Ženčárov príchod bol „dar od Pána Boha“. „Taký vrhačský talent sa u nás narodí raz za osem- desať rokov. Ja už vzhľadom na môj vek ďalšieho takého atlétu do rúk nedostanem. Preto som rád, že som ho mohol tri roky formovať. Teší ma, že sa mi podarilo z neho vychovať perspektívneho slovenského reprezentanta.“

Sám Ženčár však pripomína: „Momentálne sme v klube dvaja diskári. Starší žiak Števo Hruboš a ja. On je lepší, než som bol ja v jeho veku. Trénuje s nami iba prvý rok – a už prekonal môj žiacky rekord.“

ŠTEFAN ŽILKA

PAVOL ŽENČÁR

Narodený	22. apríla 1997 v Nových Zámkoch
Škola	Gymnázium Nové Zámky
Klub	AC Nové Zámky
Tréner	Ľudovít Ivola
Disciplína	disk, guľa
Osobné rekordy	disk (1,5 kg) 60,15 – slovenský dorastenecký rekord, guľa (5 kg) 17,67 (vonku) a 18,27 (hala)
Úspechy	MS 2013 do 17 rokov v Donecku: 32. miesto v guli (16,45), 26. v disku (51,96), EYOF 2013 v Utrechte: 7. v disku (52,14), 7. v guli (16,36), OHM 2014 v Nankingu: 9. v disku (vo finále bez platného pokusu, v kvalifikácii 59,64)

V SLUŽBÁCH KRÁLOVNEJ

NA LETZIGRUNDE

Byť profesionálnym športovým fotografom v dobe, keď hrubé albumy preplnené fotografiami nahradili sociálne siete a samozvaným fotografom sa v podstate stáva každý majiteľ mobilného telefónu, nie je vôbec jednoduché. Nadšencami obdivovaná výbava hodnotou častokrát prevyšujúcou priemerné auto je iba drobným pozlátkom, ktoré vníma okolie.

Asi tak pred štyrmi rokmi mi stačila iba e-mailová adresa, starší digitálny foťák s teleobjektívom, aby som mohol sedieť na okraji bazénov v Budapešti počas majstrovstiev Európy v plaveckých športoch. Prvé podujatie ma poznačilo a odvtedy bolo jasné, že sa tejto vášne nevzdám. Potom nasledovalo pár zápasov kvalifikácie na futbalové majstrovstvá Európy, ktoré ma zasa utvrdili v tom, že na okrajoch zeleného trávniku svoj čas tráviť nechcem.

Vďaka volejbalovým súťažiam domáceho aj európskeho formátu prišli prvé publikované fotografie v športovom denníku – za honorár asi na dve kávy. Ani to ma však neodradilo a každý šport, ku ktorému som cez optiku mal možnosť privoňať, ma posúval ďalej. Zimné

olympijské hry mládeže, šermiarske či gymnastické súťaže, bíčvolejbalové grandslamy.

Vábilo ma zahraničie a kvôli súťažiam, ktoré trvali pár hodín, som so svojím takmer dvanásťkilovým kufrom bol ochotný vo vlakoch stráviť desiatky hodín. Všetko kvôli emóciám, radosti a pôvabu športu, ktorý som sa snažil čo najlepšie zachytiť vo fotografii.

Švédsky Göteborg mi vlni umožnil prvý blízky kontakt s vrcholovou atletikou a halové majstrovstvá Európy sa stali pre mňa zlomovým podujatím. Na titulke prvého čísla Slovenskej atletiky sa objavila fotografia osemstovkára Jozefa Repčíka a pozitívna odozva ma

ubezpečila, že skutočne má význam pokračovať vo fotení kráľovnej.

Vďaka štúdiu na Fakulte telesnej výchovy a športu UK, počas ktorého som mal česť si „vyžrať“ skoro všetky odvetvia a disciplíny, sa cítim medzi športovcami doma, nepotrpím si na oficiálne vykanie a priznám sa, že nemám „profesionálny odstup“ novinára – to však zatiaľ žiadnej mojej fotografii neublížilo, skôr som mal opačný pocit.

Úžasné fotografie sa nerodia samy od seba – musí byť skvelý deň, ideálne svetlo a nakoniec to vie poriadne zamiešať aj šťastie. V prvom rade treba byť tam, kde sa niečo deje – z pohodlia domáceho gauča a obrazovky monitora sa toho veľa odfoťiť nedá.

Som veľmi rád, že vedenie Slovenského atletického zväzu sa pred tohtoročnými majstrovstvami Európy rozhodlo investovať nielen do športovcov, ale aj do tých, čo atletiku propagujú. V Zürichu sa tak zišiel tím ľudí, ktorým záleží na atletike a v tom, čo robia, vidia zmysel aj budúcnosť. Samozrejme, len zlomok tých, ktorí sa jej venujú s rovnakým nadšením a ostali doma.

Bol som počas celého týždňa jedným z nich. Podobne ako najlepší z našich atlétov verím v to, čo robím a aj v neľahkých slovenských pomeroch chcem robiť športové fotoreportáže na najvyššej úrovni.

PAVOL UHRIN

1

2

3

8

9

10

15

16

17

21

22

1 – Jozef Repčík, 2 – Iveta Putalová, 3 – Lucia Slaničková, 4 – Patrik Spevák, 5 – Dušan Majdán, 6 – Alexandra Bezeková, 7 – Dana Veldáková, 8 – Viliam Papšo, 9 – Nikola Lomnická, 10 – Mária Czaková (vľavo), 11 – Lucia Mokrášová, 12 – Marcel Lomnický, 13 – Mária Gáliková, 14 – Lucia Klocová, 15 – Martin Tišťan, 16 – Katarína Berešová, 17 – štafeta na 4 × 400 m (zľava Šalgovičová, Holleyová, Putalová, Štuková), 18 – Martin Benák, 19 – Lenka Kršáková, 20 – Patrik Žeňúch, 21 – Lukáš Beer, 22 – Anton Kučmín, 23 – Matúš Bubeník, 24 – Jana Veldáková

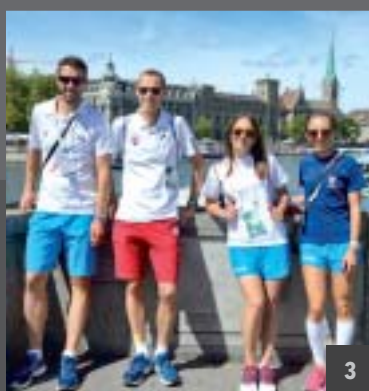

1

2

3

4

5

6

7

1 – Časť našej výpravy na výlete v centre Zürichu. **2** – Chodci a viacbojárka Mokrášová (v strede) si vyskúšali aj teplotu Žürišského jazera. **3** – Zľava: Kouč Spišiak, vicemajster Európy Tóth, chodkyňa Czaková a vytrvalkyňa Berešová. **4** – Chodecké trio Kučmín, Tóth, Majdán v chýrnej kaviarni Odeon Café. **5** – Dúšok šampanského na minioslave úspešného slovenského účinkovania v Zürichu si vychutnala aj kladivárka Hrašnová. **6** – Päťka úspešných (zľava Tóth, Repčík, Lomnický, D. Veldáková, Lomnická) nalieva perlivý mok pre zvyšok výpravy. **7** – Dobrá práca, akoby vravel šéftrener Pupiš (vľavo) predsedovi SAZ Korčokovi.

KONTINENTÁLNY POHÁR

HISTORICKÝ ZÁPIS

Trvalo 37 rokov, kým sa na prestížnom Svetovom pohári družstiev, ktorý má od roku 2010 názov Kontinentálny pohár, predstavila slovenská atlétka. Po šiestich mužoch (Plachý, Bugár, Ivan, Kucej, Štefko, Charfreitag) štartovala v marockom Marrakéši prvý raz žena. Kladivárka Martina Hrašnová obsadila 3. miesto výkonom 70,47 m a pre Európu získala 6 bodov. „Bol to veľký zážitok a som rada, že som aj ja prispela k víťazstvu. Vďaka tomu, že som bola v tíme s Włodarczykovou, jej tréner Kaliszewski sa mi ponúkol, že ma bude koučovať. Mrzí ma len to, že som si nemohla s ostatnými vychutnať slávnostné vyhlásenie výsledkov, keďže som sa ponáhľala do Trnavy na finále našej ligy.“ Kontinentálny pohár vyhrala Európa ziskom 447,5 b. pred Amerikou (390), Afrikou (339) a kombinovaným výberom Ázie s Oceániou (257,5).

SLOVENKA V MARRAKÉŠI

ŽENY kladivo: 1. Włodarczyková (Poľsko/Európa) 75,21, 2. Bingsonová (USA/Amerika) 72,38, 3. Hrašnová (SR/Európa) 70,47, 4. Wang Čeng (Čína/Ázia-Oceánia) 70,15, 5. Frizellová (Kanada/Amerika) 70,06, 6. Sénéová (Senegal/Afrika) 59,18, 7. Bambarová (Burundi/Afrika) 58,22, 8. Debeljuhová (Austrália/Ázia-Oceánia) 53,73.

MS V BEHU DO VRCHU

VÝBORNÁ BEREŠOVÁ

Naša najlepšia vytrvalkyňa Katarína Berešová si zapomínala na staré časy, keď sa stala juniorskou majsterkou sveta 2006 v behu do vrchu. Na 30. MS v talianskom Caserte di Massa skončila na výbornom 12. mieste z 83 pretekárov. Zverienka trénera Gabriela Valisku, ktorá bežala s ortézou na prasknutom zápästí a s tabletou proti bolesti, keďže ju trápilo tzv. bežecké koleno, predstihla napríklad majsterku Európy 2006 v krose Ukrajinku Holovčenkovicu i bronzovú zo štafety na 4 × 5 km v behu na lyžiach na ZOH 2006 v Turíne Talianku Antonellu Confortolovú, ktorá je aj vicemajsterka Európy 2011 v behu do vrchu.

„V nabitej konkurencii zastúpenej takmer všetkými vytrvaleckými veľmocami okrem Etiópie podala Berešová vynikajúci výkon. V prípade špeciálnej prípravy na túto disciplínu môže pomýšľať aj na miesto v prvej osmičke,“ poznamenal šéftrener dlhých behov Pavel Kováč.

SLOVÁCI V CASSETTE DI MASSA

ŽENY (8,4 km) 12. K. Berešová 50:41.

JUNIORI (8,4 km) 48. M. Borovka 52:43.

JUNIORKY (3,8 km) 23. Zrastáková 22:43.

Pripravil GABRIEL BOGDÁNYI

ŽIACKE MAJSTROVSTVÁ SR

V RÉŽII DUBNICE

Najúspešnejším klubom v Nových Zámkoch bol dubnický Spartak so 4 titulmi, po 3 zlaté získali ŠKP Žilina, AC Stavbár Nitra a Slávia UK Bratislava. Dubničania o týždeň neskôr v Košiciach získali aj oba tituly v súťažiach žiackych družstiev, chlapci s 273 bodmi pred ŠŠK J. A. Komenského Bardejov (232) a Olympiou Považská Bystrica (174), dievčatá s 314 bodmi pred ŠK ŠOG Nitra (134) a AK ZTS Martin (118). Tri individuálne prvenstvá si na novozámockom šampionáte vybojoval Ľuboš Komárek (ŠKP Žilina), ktorý vyhral beh na 60 m (7,43), 150 m (17,26) a diaľku (630). Tri zlaté získala aj Sára Polyaková zo Slávie UK. Zverienka Rudolfa Madu bola najlepšia na 150 m (18,84), 300 m (40,19 – vyrovnaný rekord SR) aj ako členka štafety 4 × 60 m. Slovenský rekord na 300 m prekážok zlepšil Daniel Bisaha (Olympia Považská Bystrica) časom 41,33, o 31 stotín skresal 20-ročný najlepší výkon Radoslava Srňana z r. 1994 v Košiciach.

JUNIORSKÝ EP KLUBOV

NITRIANKY MEDZI ELITU

Atlétky ŠK ŠOG Nitra nemali pred súbojmi v B-kategórii juniorského Európskeho pohára klubov veľké oči. „Účast v portugalskej Leirii, čo nie je lacná záležitosť, vnímame najmä ako odmenu za kvalitné výkony počas celej sezóny,“ tvrdil šéf klubu Milan Giraltoš. Dievčatá však zabodovali: Natália Ostrožlíková vyhrala na 200 m (25,78), Zuzana Karaffová výšku (173), k tomu pribudlo ešte ďalších 9 umiestení na druhej priečke. Nitrianky sa v konečnom účtovaní ocitli na druhej priečke za Spartou Kodaň, čo znamenalo nečakaný postup do elitnej A-kategórie. „Z postupu máme veľkú radosť. Podržali nás opory Ledecká, Ostrožlíková, Karaffová aj Zrastáková, milo prekvapili Takáčsová, Holzknechtová i obe štafety,“ tešil sa Giraltoš. Juniori ŠK ŠOG Nitra štartovali v EP už jedenásty raz v rade. Po vlaňajšom zostupe z áčka skončili na 5. mieste. Vo výške triumfoval Korman (199) a v ošpepe Taškár (56,99).

SLOVÁCI V LEIRII

JUNIORI 1. LC Zürich (Švajč.) 99, 2. Nike Klajpeda (Lit.) 91,5, 3. Sparta Kodaň (Dán.) 85,5,... 5. ŠK ŠOG Nitra 69. **JUNIORKY** 1. Sparta Kodaň (Dán.) 123, 2. ŠK ŠOG Nitra 102, 3. Audentes SC (Est.) 87.

Juniorke nitrianskeho ŠK ŠOG budú o rok súťažiť v A-kategórii Európskeho pohára klubov.

Foto: ZLATA MANIAČKOVÁ

KOŠICKÝ ZLATÝ POKLAD S TRÓFI

Bola to láska na prvý pohľad. „I tí najstarší si darmo namáhali pamäť – nič Košíkanov nevzrušilo viac ako práve maratón,“ napísal jeho zakladateľ prvom roľníku, ktorý sa bežal pred deväťdesiatimi rokmi. Parafrázujúc Bélu Brauna alias Vojtecha Bukovského by sa dnes dalo odporučiť: Netúrújte si mozog, legendárnejšie preteky v dejinách nášho športu nenájdete.

Maratón je dieťa novovekých olympiád – premiéru mal na prvej v Aténach 1896. Najstarší z európskych je zasa krstiteľ Hier VIII. olympiády v Paríži 1924.

Keď sa všetelý, najmä športuchtivý Béla vybral s novinárskou akreditáciou pod eiffelovku, nemal ani tridsať, ale popri dopisovaní do košických novín už dva roky namiesto nebohého otca viedol rodinný obchod s farbami. V Paríži ho zvlášť oľail beh bez dôtky v názve. A len o sa vrátil domov, s vervou sa pustil do organizácie jeho premiéry v Košiciach. Stať ili mu na to tri mesiace.

PREMIÉRA V DEŤE REPUBLIKY

Bol utorok, ale sviatok: Deťe republiky. Prvý štartový výstrel zaznel 28. októbra 1924 dvadsaťminút po poľudní neľaleko železniľ nej stanice Turľa nad Bodvou pri kilometrovníku 345 na hradskej pod ruinami hradu zo 14. storol ia. Cieľovú pásku natiahli na štadióniku v košických kúpeľoch pôvodne nazýva-

ných ōudovítov prameľľi Lajos forrás (po Kossuthovi). Po prvej svetovej vojne ich zázraľ ne rýchlo „v rámci výcviku“ zrenovovali vojaci jedenástej divízie – domáci ich odvtedy volajú podľ Radolu Gajdu, ktorý im velil. Viľážného domáceho bežca Karola Hallu vívalo päťtisíc divákov – na generálov príkaz za dudenia delostreleckých sálv.

Braun s dôvtipom potomka židovského obchodníka stanovil premiéru na deťosláv zrodu Ľeskoslovenskej republiky, preto mu šli poruke aj Prahou dosadení košíckí veliteľia. Okrem armádneho i policajný. Plzenský rodák Antónin Zikmund bol jeho pravou rukou až do horthyovskej anexie Košic.

PRVÉ VEŤKÉ KOMPLIMENTY

Sprvu boli v móde najmä jednosmerné trate. Na spôsob gréckej premiéry: Olympia – Atény. Aj Bostonľania, ktorým už v roku 1897 došlo, že maratón má budúcnosť, zvolili trašť štýlu od-do: z Hopkintonu do Bostonu. A stále sa jej držia, hoci nezodpovedá norme na uznanie výkonov za svetový rekord, lebo štart leží o 140 metrov vyššie ako cieľ (prevýšenie môže byť maximálne 1 m na kilometer).

Druhý roľník slovenského maratónu sa mal zasa bežasť z Turne do Košic, no organizátori sa na poslednú chvíľu rozhodli pre obrátkovú trašť. Na Anil ke bol nielen cieľ ale aj štart a bežci sa obracali necelý kilometer za Šebastovca-

DEJINY KOŠICKÉHO JUBILANTA V SKRATKE

1924: Premiéru za ůľ asti ôsmich vytrvalcov na trati Turľa nad Bodvou – Košice vyhral domáci matador Karol Halla za 3:01:35.

1925: Bežalo sa z Košic cez Ľaľľ a Hanišku späť a prvý raz vyhral cudzinec: Maľnar Pál Király v ľase pod tri hodiny (2:41:55).

1926: Prvý raz a nadhlo sa ustálila trasa obrátkového maratónu Košice – Seľľa – Košice, na ktorej slávil prvý z dvoch triumfov (Nalší 1929) chýrny Nemec Paul Hempel.

1927: Maratón mal premiérovu štatútu

majstrovstiev Ľeskoslovenska – potom ešte 21-krát.

1931: Senzaľný maratónsky debut Argentínľana Juana Carlosa Zabalu, o rok viľša OH: jeho traťový rekord 2:33:19 vydržal až do roku 1950.

1933: Maľnar József Galambos zviľšzil štvrtý raz (predtým 1927-29 a 1932) – to sa už viac nikomu nepodarilo.

1938: Prvý z dvoch roľníkov, ktorý sa neuskutoľnil (Nalší 1940) – organizátori ho odvolali týždeľpred štartom pod vplyvom správ, že Košice v dôsledku Viedenskej arbitráže pripadnú Maľľarsku.

1939: Prvý z piatich roľníkov (Nalšie 1941-44), ktorý organizoval tím vedený vtedajším hlavným mestským lekárom Mihályom Hernádim (v r. 1925-27 štartoval na košickom maratóne pod priezviskom Herzsenyák, v r. 1926 dobehol štvrtý ako majstrovstvá Maľľarského kráľovstva).

1945: Prvý povojnový roľník bol len za ůľ asti slovenských a ľeských bežcov a niesol názov Maratón slobody (Nalších päť už Medzinárodný maratón slobody). Švédvi v rovnaký deľľusporiadali v Götēborgu Maratón ľeskoslovenskej slobody.

1951: Vzhľadom na rekonštrukciu cesty do Sene sa bez zahraniľných ůľ astníkov bežalo do Lemešľan a späť.

1952: Štart bol v Prešove, cieľ v Košiciach – prvý roľník pod názvom Medzinárodný maratón mieru vyhral Fín Erkki Puolakka v ľase pod 2:30 (2:29:10).

1953: Návrat na zrenovovanú cestu do Sene.

1959: Majster Európy 1958 Sergej Popov (ZSSR) ako prvý stlaľ il rekord pod 2:20 (2:17:45).

1961: Rok po prvom z dvoch olympij-

Najväčší ošiaľ v histórii MMM spôsobil v roku 1961 legendárny Abebe Bikila

Unikátna snímka pred 90 rokmi a na nej s vencom prvý víťaz, 25-ročný Košíľan Karol Halla – vôkol neho usporiadatelia a fanúšikovia.

mi. V trešom roľníku však až v Seni a odvtedy s dvoma výnimkami začiatkom päťdesiatych rokov pre opravu hradskej stáje až do roku 1988.

Na tejto trati napísal košícky maratón najslávnejšie kapitoly svojej histórie. Príhoda z onoho roľníka 1926 by obstála ako predslov. Vyhral ho Berlínčan Paul Hempel, prvý maratónec svetovej triedy, ktorý na Slovensku štartoval. Docestoval ako trojnásobný majster Nemecka, pričom po posledný titul si dobehol bosý – maratónky si vyzul pre krvavé otlaky. Ľaleko pred cieľom. To, čo v Košiciach zažil, ho úprimne nadchlo. „Sláva tohto maratónu bude ľoraz väčšia,“ vyhlásil. Vrátil sa domov a od zväzu dostal dištanc – klub si vraj nevyžiadal na jeho zahraničný štart povolenie. Slovenského maratónu boli hneď plné nemecké noviny.

O rok prišiel Hempel do Košíc zasa (skončil tretí) a s ním redaktor ľasopisu Der Leichtathlet. „Výborná organizácia, mesto vyzdobené vlajkami, girlandami, nápismi, vojenská hudba, ale najmä to, že zo 65 tisíc obyvateľov prišlo do ulíc a na štadión vyše 25 tisíc, ukázalo, čo znamená pre Košíľanov tento beh,“ referoval.

Hempel vyhral v Košiciach ešte raz – v roku 1929. „Keď sme pred pár rokmi prišli do Berlína propagovať náš maratón, jeho dve košícké víťazstvá nám otvárali dvere,“ spomína Branislav Koniar, riaditeľ MMM. Hempelov klub SC Charlottenburg má dnes v bežeckých kruhoch ešte výsadnejšie postavenie než v minulosti – od roku 1974 organizuje berlínsky maratón, ktorý má povest najrýchlejšieho na svete. Založil ho a 30 rokov mu šéfoval Horst Milde (dnes jeho syn Mark), ktorý tohto roku bude ľestným hosťom MMM.

ZÁZRAK MENOM ZABALA

Béla Braun ovládal jazyky a mal šarm, prehľad aj intuíciu. Nebyš neho, ktovie, ľi by sa víťaz maratónu na olympiáde 1932 v Los Angeles volal Juan Carlos Zabala. Keď sa dopolul, že na turné do Európy sa loňou plaví „zázračný“ argentínsky mladík, polkal si vo Viedni naľho aj na trénera ľeského pôvodu Alexandra Stirlinga. Talent driemajúci v argentínskej sirote odhalil brniansky rodák v polepšovni, kde pracoval ako športový inštruktor – Zabalaov spor s iným chovancom navrhol riešiš namiesto bitky bežeckým súbojom. Juan ho vyhral, ale Stirling mu pohrozil: Ak nezaľneš trénovať, nabudúce ľa porazí.

Desiateho októbra 1931 vo viedenskom Prátri zabehol Zabala svetový rekord na 30 km ľasom 1:42:30,4. O dva a pol týždňa môžete šokovať svet aj maratónskym debutom, predoslal Béla-báľ ľjemu aj trénerovi. Chytili sa a pri-

ských triumfov prišiel do Košíc Etiópčan Abebe Bikila – vyhral za 2:20:12.

1962: Prvý priamy televízny prenos sprostredkoval triumf ľecha Pavla Kantorka – vyhral aj o dva roky, keď sa kvôľ OH v Tokiu bežalo už v auguste a až podveľer.

1963: V Británii žijúci Američan Leonard Edelen zlepšil trašový rekord na 2:15:09,6.

1968: Posledný roľník len za domácej ulľasti – v dôsledku okupácie krajiny vojskami Varšavskej zmluvy.

1970: Skvelú konkurenciu na ľele s austrálskym svetovým rekordérom Claytonom a strieborným z OH Japoncom Kimiharom zaskolil Rus Michail Gorelov.

1974: Polstoroľnicový maratón v studenom daždivom neľase nevyhrali favoriti (Hill, Farrington), ale Brit Keith Angus.

1978: Hoci dráha bola po 24-hodinovom daždi pod vodou a štartovalo sa z futbalového trávnik, padol Edelelov rekord: ľasom 2:13:34 ho zlepšil Kóreľan Go ľun-son a vydržal 23 rokov.

1980: Organizátori pustili na štart všetkých, prvý raz aj ženy (vyhrala ľeška Šárka Balcarová za 2:50:15), premiérový open-maratón bežalo 1114 mužov a žien.

1983: Po 59 rokoch opäš vyhral Slováč, navyše zasa Košíľan – František Višnický (aj v roku 1986).

1989: Koniec obrátkového maratónu: v premiére mestského okruhu (štart na ľermeľkej ceste, cieľna štadióne Lokomotívy) ľeška Alena Peterková ľasom 2:31:28 zlepšila ženský rekord Sadrejdinovej (ZSSR) z r. 1983 o 3:13 min – vydržal 20 rokov!

1997: Maratón na inovovanom okruhu so štartom a cieľom pred hotelom Slovan (dnešný DoubleTree by Hilton) bol súľasľou 6. MS v polmaratóne.

1999: Zatiaľposledné víťazstvo Slováka – košíckeho rodáka Róberta Štefka.

2001: Keľan David Maina Kariuki zvíšzil v ľase 2:13:27 a vymazal rekord MMM, ktorý 23 rokov držal Kóreľan Go.

2004: Africkú ľeru ako posledný prerušil

Poliak Adam Dobrzyľski – vľaka rekordu 2:12:35.

2006: Zaľala sa tradícia juniorských štafiet venovaná osobnostiam histórie: 2006 Zabala, 2007 Leriche, 2008 Kantorek, 2009 Cierpinski, 2010 Vahlensiecková, 2011 Bikila, 2012 Farrington, 2013 Edelen, 2014 Hill.

2007: Prvý ľas pod 2:10 zabehol Keľan Wiliam Biama (2:09:53).

2009: Ukrajinka Olena Burkovská po 20 rokoch zlepšila Peterkovej rekord – 2:30:50.

2012: Jubilejný, desiate kenské víťazstvo ozdobil Lawrence Kimaiyo rekordným ľasom 2:07:01 a jeho krajanka Hellen Wanjiku Mugová ako prvá žena bežala (sekundu) pod 2:30. (mo)

KOŠICKÝ ZLATÝ POKLAD S TROMI

takali. Argentína sa vďaka novinárom, ktorí sprevádzali Zabalu, o pokuse dozvedeli skôr než Slovensko. Aj Košice však boli v ten deň skoro do nohy na nohách. „Polícia mala čo robiť, aby udržala masy na chodníkoch,“ referoval argentínsky denník La Prensa.

Zabala vyhral v Košiciach za 2:33:19 h, čo bol najlepší svetový výkon sezóny, historicky štvrtý čas na 42 195 m, navyše trašový rekord, ktorý vydržal 19 rokov. O 10 mesiacov sa stal najmladším olympijským víťazom v histórii. Kočko mal rokov? Pravdepodobne ani dvadsať. Španiel Antonio Zarauz Sancho v štúdiu o juhoamerických vytrvalcoch tvrdí, že Zabala sa narodil až 12. októbra 1912 – dátumy s rokom 1911 boli vraj kamufláž, aby splnil vekovú podmienku štartu na OH 20 rokov.

BIKILU BOLO PLNÉ MESTO

Košický maratón prežil aj vojnu: s výnimkou rokov 1938 a 1940 sa bežal vždy, hoci len ako majstrovstvá Maľarska. A po nej, už zasa ako (ľesko)slovenský, tromfol v renomé aj bostonský.

Povoľnej ére udávali tón Severania: z deviatich ročníkov so zahraničnou účasťou v období 1946 – 1956 vyhrali osem a v piatich obsadili celý pódium. Najslávnejší ročník však Košice zažili v šesťdesiatom prvom. Rok po le-

gendárnom bosonohom triumfe na rímskej olympiáde pricestoval na východ fenomenálny Etiópčan Abebe Bikila. Vypredal takmer tridsaťtisícový štadión Lokomotívy a začudil všetky chodníky vokol trate. Košíľania mu hľadeli najmä na nohy a smútili, že beží obutý.

Pôvabné, narodil sa presne v deň Zabalovho triumfu v Los Angeles (7. augusta 1932). Tí dvaja – Zabala a Bikila – boli najslávnejšie „kúpy“ zakladateľa košického maratónu, ktorý si po šťastnom ukrývaní a vyhnutí sa koncentráku po vojne zmenil meno na Vojtech Bukovský.

No, kúpy. Skôr diplomatické úspechy, lebo košíckí organizátori vreckami plnými peňazí nikdy nedisponovali. Okrem toho, po vojne vládol olympizmu železnou rukou „pápež amatizmu“ Avery Brundage a Bikila v Košiciach striktné odmietol aj 250-korunový honorár za rozhovor pre ĽS. rozhlas. „Reportér Vlado Martinček peniaze strčil mne so slovami: Kúp mu niečo. Tak som kúpil dvoje botasiek a vnútil mu ich,“ spomína dnes už vyše 91-ročný Košíľan František Kapcár. „Jediné, čo Abebe neodmietol, bol volant pobjedy, ktorou som ho vyše týždňa vozil na tréning. Z tréningu s rozžiaranými očami vozil on mňa.“

Miloval autá. Za druhé, tokijské zlato dostal od cisára Haile Selassieho ako člen jeho vlastnej stráže Volkswagen Beetle – po havárii v Ríme v marci 1969 sa už na tie svoje zázračné nohy nepostavil, zvyšné štyri roky prežil na vozíku.

Po Bikilovi prišli do Košíc aj ďalšie hviezdy. Ale nie všetky triumfovali ako trebárs Američan Leonard Edele, prvý maratónec na svete s časom pod 2:15 h, ktorého trašový rekord MMM z roku 1963 vydržal päťnásť rokov. S dlhým nosom odišiel strieborný olympijský medailista Brit Basil Heatley, jeho krajan, majstri Európy Brian Kilby a Ron Hill (bude tohtoročným hosťom) či Austráľan Derek Clayton, ktorý ako prvý bežal pod 2:10.

Zabalu a Bikilu nenapodobili ani olympijskí šampióni Etiópčan Mamo Wolde (1968) či Nemec Waldemar Cierpinski (1976 a 1980). „Biely Bikila“ vyhral olympijský maratón dvakrát, no v Košiciach bolo v piatich štartoch jeho maximom dvakrát tretie miesto (v premiére 1974 a 1977).

MARIÁN ŠIMO

Fotografia a podpis Argentínčana Juana Carlosa Zabalu, ktorý rok po košickom maratóne vyhral v Los Angeles 1932 aj olympijský.

Spoločná fotografia bežcov a organizátorov tesne pred štartom 1. ročníka v Turni nad Bodvou.

Štvrté m: mestský okruh

Košickí organizátori pred štvršťorolím rozšli gordický uzol. Po dlhých diskusiách sa rozhodli opustiť tradičnú obráťkovú traš do Sene a nahradiť ju mestským okruhom. Jedni to brali ako pohreb, druhí ako krstiny.

Nostalgiu a staromilci hovorili o pochovávaní zaživa. Na nekonečnej rovine, ktorou sa často preháľalo vetrisko, sa za vyše šesťdesať rokov odohralo množstvo nezabudnuteľných súbojov maratónov svetovej triedy. Oponenti naopak tvrdili, že stará trať má už dávno po expirácii.

Najstarší maratón na kontinente od konca sedemdesiatych rokov strácal reputáciu svetového podujatia a v osemdesiatych sa v konkurencii masovo pribúdajúcich mestských maratónov prepadol kvalitou i kvantitou štartujúcich medzi priemer. V poraz komerčnejšej dobe nestal il s dychom – ako ekonomika režimu, lo vtedy vládol.

Košilania sa snažili: v osemdesiatom ôsmom, viac než rok pred Novembrom, zorganizovali 1765-kilometrový štafetový Beh priateľstva s Wuppertalom v NSR, za ktorý behávala rekordérka v poľte ženských višazstiev na ich maratónie Christa Vahlensiecková. V rovnakom roku venovali mužskému višazovi prvý raz auto (neskôr vysvitlo, že Michaelovi Heilmannovi atletický zväz NDR škodovku „zrekvíroval“). Chcelo to však vážnejšiu zmenu – konceptu.

V organizačnom výbore MMM bublala spor, ktorého meritom sa stala trať. Začiatkom roku 1989 sa na jeho lelo dostal mladý právnik Štefan Dařo, tajomník Národného výboru mesta Košic – a vedie ho dodnes. Vtedy mal štyridsať, dnes šesťdesiatšesť. Štvršťorolje nešéfoval maratónu ani Ján Margita (1961 – 1984), ba oficiálne ani jeho zakladateľ Vojtech Bukovský (1924 – 1938 a 1951 – 1959).

„Keď lovek prichádza na taký post, nerozmýšľá, ako dlho sa na ňom udrží, ale ako lo im skôr splní predstavy, ktoré má v hlave alebo s ktorými ho iní delegovali,“ vraví Dařo. „Vtedy bola v Košiciach veľká nespokojnosť s úrovňou maratónu – klesali poľty bežcov i divákov. Zmena trate bola sprvu myslená ako experiment. Sám som uvažoval aj o rotácii: tri roľníky v meste a štvrtý vždy do Sene a späť. Premiéra mestského okruhu však mala u bežcov taký pozitívny ohlas, že sa už nedalo cúvnuť ani o piaň. Napriek tomu, že nepravníci robili prieky a pred ňou presekli elektrické káble, takže štadión Lokomotívy sme museli ozvučiť len improvizovane. Navyše, podujatie sme potrebovali modernizovať aj v iných smeroch.“

Výsledky ankety po MMM 1989 šokovali: do-

tazník vyplnilo 391 z 1066 účastníkov (vrátane zahraničných) a až 338 z nich označilo mestský okruh za plne vyhovujúci – ako nevyhovujúci iba štyria. Pre Košice bol desaťročia charakteristický las štartu v nedeľu tesne po poľudní, no drvivá väčšina zmenu na dopoludnie privítala. Okrem toho sa prihovárala za štart na ceste a cieľna štadióne.

Za to posledné, usúdili organizátori, bežci hľasovali zo zvyku – v Košiciach sa vždy dobíhalo na štadión, hoci nie vždy ten istý. „Hľadisko sa však už nezapáľalo ako dakedy a diváci, ktorí prišli, ho po dobehu najlepších opúšťali,“ pripomína športovo-technický riaditeľ Emil Rusko. Mimochodom, tento rok má aj on jubileum: pred polstoročím zažil MMM prvý raz, z rodnej Skalice tri dni stopom cestoval do Košic na vohľady za neskoršou manželkou.

V roku 1990 boli štart aj cieľou v centre mesta: na námestí Maratónu mieru pri Raľkovej soche Posol višazstva. Stadiačich po vynovení historického centra presunuli o pár sto metrov Nalej – pod okná hotela Slovan (dnes Double Tree by Hilton) a do susedstva majestátného Dómu svätej Alžbety. Na štvrtej verzii mestského okruhu sa v prvú októbrovú sobotu 1997 s veľkým úspechom uskutočnili dopoludnia polmaratónske majstrovstvá sveta a popoludní tradičný maratón. Keřania vystavili trati zlatú visajku: dvaja zabehli polmaratón pod hodinu, ňalší za rovných 60 minút.

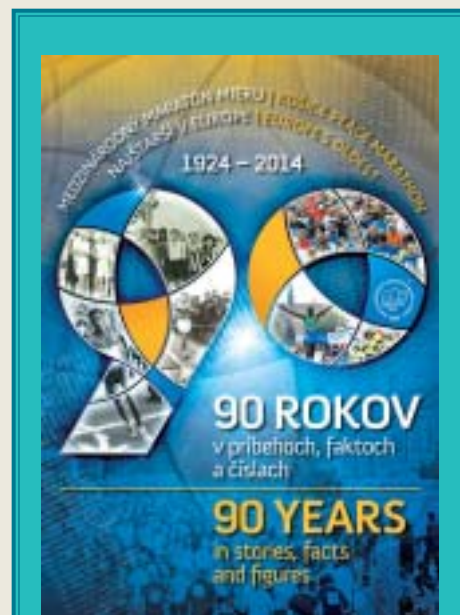
„Tento okruh je dostatočne rýchly na to, aby sa na ňom za ňasti kvalitných bežcov dal bežať maratón nielen pod 2:12, ale asi aj za 2:07,“ vyriekol vtedy Dařo trufalú prognózu. Predvľajšok mu dal za pravdu: nebyť organizačných zmätkov v závere, Keřan Lawrence Kimaiyo by mal las nie sekundu nad, ale dve-tri pod 2:07!

Košický maratón sa za posledné štvršťorolje zmenil na nepoznanie, je bežeckým víkendom moderného strihu. Nestretáva sa na ňom absolútna svetová špička ako v jeho najslávnejšej ére, lebo na to má napriek vytrvalej podpore sponzorov, zvlášť US Steel, prinízky rozpočet, ale organizáciou, atmosférou a v posledných rokoch aj lasmi višazov sa s výnimkou „Big Six“, poltucta zo série World Marathon Majors, môže porovnávať skoro s každým veľkým maratónom na svete.

S prizmúrením oka vzhľadom na veľkosť hostiteľskej krajiny aj poľetnosťou štartového poča. Hoci v tomto smere má pri invenčnom využití potenciálu tradície najväčšie rezervy i možnosti rozvoja, najmä smerom k zahraničiu. Ak si však uvedomíme hľoku prepadu ňasti na MMM (1440 v r. 1985 a 400 v r. 1993), tak klobúk dolu pred lanským poľtom „ľistých“ maratónov (1549) aj tohtoročným nárastom prihlášok (1761). Nevraviac o predpokladanom prekročení hranice 10000 v komplexnom zapojení ňidi do pohybu.

„Košický maratón je dielo niekoľkých generácií ňúzasne obetavých organizátorov, ktoré ho udržali pri živote napriek politickým a ekonomickým protivenstvám najrôznejších dob. Ak budeme ešte viac akcentovať masovosť, v dobrej kondícii sa dožije aj storočnice, o ktorej sa jej zakladateľom ňurľite ani nesnívalo,“ nádeja sa šéf jubilujúceho maratónu Štefan Dařo.

(mo)

Známka aj kniha

Deväťdesiaty košického MMM sú témou známky v nominálnej hodnote 45 centov, ktorú v 540 tisícovom náklade vydala Slovenská pošta – je len treťou v histórii podujatia (predošlé v r. 1956 a 1980). Pripomína si ich aj 160-stranová slovensko-anglická knižná publikácia 90 rokov v príbehoch, faktoch a číslach (texty Branislav Koniar, Bohuš Matia, Marián Šimo, štatistiky Marián Kalabus) s odporúčanou cenou s DPH 16,50 € v sieti Ikaru. Prvú knihu o košickom maratónie napísal jeho zakladateľ Vojtech Bukovský s kolektívom v r. 1960, na Slovensku poslednú pred desaťročím práve o Bukovskom pod názvom Najstarší v Európe Miroslav Hazucha. Medzičasom (2008) Josef Michálek a Jiřř Šmiták vydali v češtine knižku Nejvýznamnější osobnosti maratónu v Košicích.

Z BEHANIA JE TRE

Idieť na ulici či v parku behajúcich ľudí už nie je žiadna rarita. Počty účastníkov v najrôznejších pretekoch lámu rekordy, v sezóne sú za víkend aj dve desiatky bežeckých podujatí a stále pribúdajú ďalšie. Slovensko behá. Kde sa ten boom vzal?

Christopher McDougall, autor jednej z najpredávanejších kníh o behaní všetkých čias Stvorenia pre beh, tvrdí, že rozmach rekreačného behu súvisí s obdobiami krízy.

„V Amerike sa to udialo v moderných dejinách trikrát: v tridsiatych rokoch minulého storočia počas veľkej hospodárskej krízy, potom v sedemdesiatych počas recesie, rasových nepokojov i vojny vo Vietname a napokon po útokoch z 11. septembra 2001. V tých obdobiach sa zrazu beh stal najrýchlejšie rastúcim outdoorovým športom v Spojených štátoch,“ napísal Američan v stĺpčeku pre BBC.

„Možno je to len zhoda okolností. A možno je kríza spúšťačom čohosi v ľudskej podstate, čo nás núti vrátiť sa k našej pradávnej zručnosti – a tou bol beh,“ dodal.

NÁRAST VĎAKA DOMÁCIM

Keď vezmeme do úvahy, že trendy k nám zo západného sveta prichádzajú s istým odstupom, obdobia bežeckého rozmachu v Amerike sa približne zhodujú s tými slovenskými. Aspoň v dvoch posledných prípadoch.

Bežecká móda k nám najprv dorazila koncom sedemdesiatych rokov a vrcholila v polovici osemdesiatych. Spontánne vznikali kluby rekreačného behu a množili sa bežecké podujatia – len v Tr-

navskom okrese, ktorý bol lídrom hnutia, ich za rok 1983 zorganizovali 48. Na štarte prvého open maratónu v Košiciach 1980 stálo 1114 a o päť rokov dokonca 1440 mužov a žien. Všetci bežali 42 195 m, žiadna iná trať v ponuke nebola, a tento účastnícky rekord na MMM padol až vlní!

Po novembri 1989 sa však v konfrontácii s existenčnými problémami mnohí behania na čas (alebo navždy) zriekli. Zdraželo štartovné a ubudlo podujatí.

Terajší bežecký boom začal naberať na intenzite okolo roku 2008, keď prepukla hospodárska kríza.

„Ten vývoj je dlhodobejší, ale cítiť, že posledných päť – šesť rokov behá oveľa viac ľudí,“ tvrdí Branislav Koniar, riaditeľ Medzinárodného maratónu mieru v Košiciach.

Rovnaké skúsenosti má aj Jozef Pukalovič, šéf-organizátor maratónu v Bratislave. Kým v roku 2007 prišlo na štart niektoré z disciplín podujatia čosi vyše tisíc bežcov, v roku 2011 ich bolo 5700 a tento rok už vyše 8 tisíc.

Na všetky súťaže blížiacej sa maratónskej neделе v Košiciach sa prvý raz zaregistrovalo viac ako 10 tisíc bežcov. „Rastúci záujem badá asi každý organizátor, málokde počty účastníkov stagnujú. Nárast na MMM zabezpečujú domáci bežci, nie zahraniční,“ pripomína Koniar.

BEH JE LACNÝ A LIEČI

Môže za bežecký boom na Slovensku kríza? Sčasti možno áno. Na beh, minimálne v základnej verzii, potrebuje človek málo. Stačia tenisky, šortky a tričko, ako hovorievajú bežci.

Samozrejme, časom rastú ich nároky na výbavu, celoročné behanie si vyžaduje ďalšie zvršky. K tomu treba prirátat štartovné, cestovné na preteky, výdavky na testery na meranie pulzu. Stále však platí, že beh je relatívne lacný šport.

Viaceré dôvody, prečo ľudia behajú, sa opakuju. Chudnutie, uvoľnenie stresu, vyčistenie si hlavy, potreba pohybu pri sedavých zamestnaniach, zlepšenie zdravia, prekonávanie vlastnej pohodlnosti, terapia, hľadanie nových sociálnych kontaktov, výziev, zbavenie sa zlozvykov v životospráve, prekonávanie ťažkých životných situácií, depresii.

Beh je liek hádam na všetky neduhy a choroby dnešnej uponáhľanej doby. Ponúka krajšie a zdravšie telo a sviežu myseľ v ňom. A je – „trendy“.

Navyše, netreba sa s nikým dohadovať, zháňať partiu ľudí ako pri futbale či volejbale, strážiť si otváracie hodiny plavárne. Behať môžete kedykoľvek a takmer kdekoľvek. Stačí vyjsť z dverí. Nie je veľa aktivít, ktoré ponúkajú toľko benefitov.

VERIA, ŽE ČASOM ZAROBIA

Aj ľudia, ktorí beh neznášali, si k nemu nachádzajú cestu. „Vidia, že ich kamarát, kolega z práce alebo sused behajú a cítia sa dobre. Motivuje ich to, aby behali tiež,“ hovorí Miroslav Štrba zo spoločnosti Marathon Banská Bystrica.

Spolu s partiou kamarátov organizuje prete-

Vyznanie lásky v dieľi – v tomto prípade na košíckom
Foto: ARPÁD KÖTELES

RAST ŠTARTUJÚCICH
V MARATÓNE

ROK	KOŠICE	BRATISLAVA
1985	1440	-
2004	495	-
2005	527	-
2006	646	174
2007	519	194
2008	754	246
2009	832	345
2010	773	452
2011	823	684
2012	864	603
2013	1549	641
2014	?	780

END A UŽ AJ BIZNIS

ky na strednom Slovensku. „Sami sme športovci a v našom regióne sme nemali kam ísť, museli sme za pretekmi cestovať,“ vysvetľuje, prečo sa dali na organizovanie športových podujatí.

Tento rok ich usporiadali jedenásť a sú spojené do jednej série (Tour). Okrem klasických behov do nej patrí aj cyklomaratón, duatlon, orientačný beh či 24-hodinový beh. „Pod daždník Tour sme zobrali niekoľko existujúcich pretekov a vytvorili sme aj niektoré nové,“ približuje Štrba.

Vrcholom série je Banskobystrický maratón. Na jeho treťom ročníku štartovalo v septembri vrátane doplnkových behov takmer 1800 ľudí. Vo všetkých pretekoch tohtoročnej Tour sa zúčastnilo spolu 5600 bežcov, čo je o tretinu viac ako vlani.

Štrba je momentálne jediným zamestnancom spoločnosti na plný úväzok. „Ostatní členovia tímu sa tomu venujú popri inom zamestnaní. U nás sa ešte na behaní zarobiť nedá, ale veríme, že časom to tak bude,“ naznačí.

PODNIKANIE AKO KAŽDÉ INÉ

Spoločnosť Be Cool, ktorá stojí za bratislavským maratónom, organizuje preteky počas celého roka. Pôvodne sa špecializovala na cateringové služby, teraz už prevláda beh.

V ponuke má preteky štafiet, ženský beh, nočné behy v Bratislave, na Štrbskom Plese a na Donovaloch, zimné desiatky. Pre partnerov organizuje aj charitatívnu sériu Behov pre život či Wings for Life World Run.

Firma okrem toho prevádzkuje predajňu s bežecou výbavou, športovú akadémiu pre deti, zimné halové tréningy. Pracuje na tom tím desiatich ľudí.

Podľa Pukaloviča štartovalo tento rok v pretekoch, ktoré organizovali, približne 40 tisíc bežcov. „Ďalšie preteky v tejto chvíli nemáme v pláne, nechceme to prepáliť. Ale nevylučujem, že ak bude zaujímavá príležitosť, využijeme ju. Teraz však skôr uvažujeme o bližšom prepojení pretekov, ktoré už organizujeme,“ naznačuje.

Na budúcoročnom, 10. ročníku ČSOB Bratislava Marathon by chcel dosiahnuť hranicu 10 tisíc účastníkov v súčte všetkých disciplín. Z nich tisíc v maratóne.

„Strop podujatia odhadujem na 11- až 12 tisíc bežcov. Závisí to aj od skladby behov. Platí, že čím kratšia vzdialenosť, tým viac prihlásených. Pekne rastú čísla v polmaratóne, to je méta pre mnohých začínajúcich bežcov. V maratóne sú možnosti limitované. Sme malá krajina a ľudí, ktorí zvládnu trať dlhú 42 195 m, nie je tak veľa,“ rozoberá Pukalovič.

Priznáva, že z behania sa stáva biznis: „Samozrejme, je to podnikanie ako každé iné, na konci dňa musíme byť v čiernych číslach.“

„Stále organizujeme aj preteky, na ktorých sme stratoví, napríklad zimné desiatky. Veríme, že sa nám to niekde v priebehu roka vráti a ľudia prídu aj na maratón alebo iné preteky,“ dopĺňa.

BOOM SA EŠTE NEKONČÍ

Na východnom Slovensku sa na organizácii viacerých bežeckých akcií (mestských, ženských aj charitatívnych) podieľa agentúra Progress Promotion Košice, s ktorou už dve desaťročia spolupracuje aj Maratónsky klub, organizátor najstaršieho maratónu na kontinente.

Súčasnú kapacitu podujatia na úrovni 10 tisíc

bežcov považuje riaditeľ MMM Koniar za optimálny. „Máme desať disciplín, a aj keď sú niektoré malé, treba ich zabezpečiť. Ak bude tlak na ďalšie zvyšovanie účasti, možno sa budeme musieť niektorých zriecť a venovať sa tým hlavným,“ vysvetľuje.

Rozpočet maratónskeho víkendu je niečo viac než 400 tisíc eur. Hoci sa na Slovensku peniaze na šport nezahájajú ľahko, Košičanom sa to darí. „MMM je dobrá a zabehnutá značka, čo nám trochu uľahčuje situáciu. Dá sa to zvládnuť, nemôžeme sa sťažovať,“ hovorí Koniar.

Bratislavský maratón má rozpočet okolo 300 tisíc eur, banskobystrický niečo nad 150 tisíc. „V našom regióne sa peniaze zháňajú ťažko. Nie je tu podnik typu US Steel ako v Košiciach, ani kapitál ako v Bratislave. Z 80 percent sú našimi sponzormi lokálne spoločnosti. Dajú nám síce menšiu čiastku, ale vážime si to a ľahšie sa nahrádza, ak niekto vypadne. Ale je to boj,“ opisuje Štrba.

Predpokladá, že bežecký boom tak skoro nepominie: „V porovnaní napríklad s Českom stále máme čo doháňať. Teraz je silná rastová fáza a ešte to nie je nasýtené.“ Pukalovič súhlasí: „Nebude to rásť donekonečna, ale vývoj naznačuje, že boom ešte bude pokračovať.“

Indikátorom môže byť 12-kilometrový Národný beh Devín – Bratislava, ktorý v roku 2011 po bezmála štvrtstoročí zlomil účastnícky rekord (4245) a jeho pole štartujúcich stále rastie.

„Ustavične vznikajú nové koncepty, menej tradičné podujatia. Ale časom budú niektoré preteky aj zanikať, narazíme na strop. Sám som zvedavý, kedy sa to zlomí,“ dodáva Koniar.

MARIÁN SZÜCS

NÁRODNÝ BEH DEVÍN - BRATISLAVA

ROK	ŠTARTUJÚCI
1987	4245
2005	828
2006	926
2007	1491
2008	2108
2009	2948
2010	3905
2011	5216
2012	5272
2013	5203
2014	5579

Najmasovejší štart máva najstaršie slovenské atletické podujatie - cestný beh z Devína do Bratislavy s rokom zrodu 1921.

Foto: SITA - JÁN SLOVÁK

PRÁCA S DEĎMI JE TO HLAVNÉ, ČOMU SA CHCEME

Mužský tím AC Stavbár Nitra, ktorý v tohtoročnom premiérovom ročníku slovenskej atletickej ligy skončil nečakane na druhom mieste.

Foto: ROMAN ORAVEC

Kráľovná športu pod Zoborom oslavuje 95. narodeniny. Nitrianski atléti viackrát menili názov klubu: súťažili vo farbách AC, Slávie VŠP a Stavbára PS a nakoniec do názvu zakomponovali aj historický názov AC Nitra, klubu, ktorý vznikol v roku 1919 a patrí k najstarším na Slovensku. Chýbalo málo, len sedem a pol pomocného bodu, a k jubileu by nitrianska atletika dostala senzačný darček – víťazstvo mužov AC Stavbár v prvom ročníku slovenskej atletickej ligy.

Nitrania sa po septembrovom finále v Trnave z druhého miesta tešili azda ešte spontánnejšie ako víťazný tím bratislavskej Slávie UK. Vedno s mladíkmi, vrátane ich synov, aj dvaja 48-roční veteráni, ich šéfovia – predseda telovýchovnej jednoty Tibor Danáč, ktorý bežal ako o život v záverečnej štvrtkarskej štafete, a predseda oddielu Jozef Vašina, šiesty v skoku o žrdi.

„Nitra bola v predošlých rokoch spájaná najmä s úspechmi mládeže, ale nám sa za dve-tri posledné sezóny podarilo zostaviť aj silné seniorské družstvo a som rád, že v trnavskom finále ukázalo svoju silu – ja si totiž ešte z aktívnej činnosti pamätám eufóriu, akú dokáže vyvolať kolektívny úspech,“ vraví Vašina.

Rok 1990 bol posledný, v ktorom v Československu prebiehali postupové súťaže družstiev v dlhodobu zaužívanej podobe – a v ňom Slovenskú národnú ligu mužov vyhral Stavbár Nitra, aj s Vašinom. Potom vtedajšie vedenie Slovenského atletického zväzu zmenilo kurz a kolektívne súťaže nahradilo seriálom individuálnych mítingov Grand Prix Slovensko.

SEN VERZUS REALITA

Nitrianski atléti pôvodne hosťovali na futbalovom štadióne na Sihoti. Opustili ho, keď v Nitre-Chrenovej v sedemdesiatych rokoch minulého storočia vyrástol atletický. Býval aj dejiskom slávneho mítingu Agrokomplex – Pozemné stavby – Calex, na ktorom legendárni československí atléti utvorili tri svetové rekordy: v roku 1977 Helena Fibingerová vo vrhu guľou 22,32 m, v auguste 1984 Zdenka Šihlavá v hode diskom 74,56 m a v roku 1987 Jan Železný novým typom oštetu 87,66 m. Míting však už dávnejšie patrí minulosti a zostal aj umelý povrch, ktorý na dráhu a sektory na štadióne TJ Stavbár Nitra na triade Andreja Hlinku položili v roku 1991.

Kladivár Marcel Lomnický a tréner Miloš Gašaj, pod vedením ktorého odštartoval kariéru – obom na pôde NŠC blahoželá bývalý generálny riaditeľ sekcie športu ministerstva školstva Pavol Macko.

Foto: SITA – MICHAL BURZA

VENOVAŤ, TVRDÍ ŠÉF JUBILUJÚCEHO AC STAVBÁR NITRA

„Snívame o športovej hale s dvestometrovým oválom a so všetkými sektormi, ktoré by slúžili hlavne atlétom. Zatiaľ sa však musíme uspokojiť s dosluhujúcim 22-ročným tartanom, ktorý sa snažíme postupne po častiach nahrádzať novým umelým povrchom,“ vykreslil Vašina realitu, v akej oddiel pôsobí. „Aj doskočiská a stojany na skoky o žrď a do výšky by sme potrebovali vymeniť za nové – certifikované a bezpečné. Ako tréner by som rád vychoval žrdkára, ktorý výrazne prekóna päťmetrovú hranicu, a tiež desaťbojára, ktorý dosiahne 8 000 bodov.“

„Najväčším úspechom nitrianskej atletiky je fakt, že dokázala prežiť už takmer sto rokov, a to napriek mnohým nepravnikom a nepriaznivej ekonomickej situácii,“ ulavil si. „Som pyšný na všetkých ľuďoch, ktorí sa atletike v Nitre venujú a ktorým spôsobuje radosť. Na druhej strane ma mrzí, že ako kráľovná športov u nás nie je tak hodnotená ako v zahraničí.“

NITRIANSKA STOPA NA ME

Atletika v Nitre prešla mnohými úspešnými i menej vydarenými obdobiami. Tých prvých bolo viac. „Tomu, kto si chce pripomenúť atlétov, ktorí preslávili mesto aj v československej ére, odporúčam pozrieť si naše historické tabuľky na klubovej facebookovej stránke,“ pomohol si šéf Stavbára odkazom na moderné technológie a populárne sociálne siete.

V listine oddielových rekordérov okrem štyristovkára Petra Žnavu, trojskokana Jána Čadu, guliara Ladislava Patakiho, diskára Mateja Gašaja, oštepára Tomáša Babiaka, výškarky Dianny Láznickovej-Malejčíkovej či guliarky Anny Košudovej figurujú až piati z našej výpravy na tohtoročnom európskom šampionáte. „Aj čerstvý chodecký vicemajster z Zürichu Matej Tóth začínal s atletikou v našom klube,“ potvrdzuje jeho šéf. Okrem neho tiež chodkyňa Mária Czaková. Ako aktuálni členovia cestovali do Zürichu kladivárski súrodenci Marcel a Nikola Lomnický a výškar Matúš Bubeník.

ZÁZEMIE VRHAČKEJ BAŠTY

Stavbár mal vždy výbornú základňu vrhačov a kvalitné podmienky na ich športovú prípravu. Na ich výkonnostnom raste sa podieľajú predovšetkým bývalí poprední pretekári, z ktorých sa stali uznávaní vrhačskí tréneri. Platí to najmä o trojhlstku Miloš Gašaj, Ladislav Petrovič a Roman Oravec. „V minulosti úspešní vrhači dnes zo skúseností čerpajú pri vedení svojich nástupcov,“ poznamenal prvý muž nitrianskej atletiky.

Veľmi dobrou reklamou klubu sú najmä kladivári – súrodenci Lomnický, finalisti nedávnych ME, odchovanci Stavbára, podobne ako Tomáš Kružliak, bronzový z MS 2009 do 17 rokov, dnes univerzitný šampión zámorskej NCAA. „Najperspektívnejším kladivárom je momentálne starší žiak Daniel Danáč, ročník narodenia 2000, ktorý sa so štvorkilogramovým náčiním približuje už k 60-metrovej hranici. Jeho veľký talent rastie pod odborným vedením Miloša Gašaja, jedného z najlepších kladivárskych trénerov,“ reagoval Jozef Vašina na otázku, či v klube majú v zálohe aj ďalšie vrhačské nádeje.

Nitranom k striebru po septembrovom finále v Trnave gratuloval aj predseda SAZ Peter Korčok.

Foto: ROMAN ORAVEC

GALÉRIA KLUBU

Matej Tóth (31), úradujúci vicemajster Európy v chôdzi na 50 km a rekordér SR (3:36:21) začal kariéru v TJ Stavbár Nitra, od roku 2003 je pretekárom VŠC Dukla Banská Bystrica, na OH 2004 na 20 km 32. miesto, 2008 26., 2012 na 50 km 7., na MS 2005 na 20 km 21., 2007 14., 2009 9., 2011 12., 2013 na 50 km 5., na ME 2006 a 2010 na 20 km 6., 2014 na 50 km 2., víťaz SP 2010 na 50 km a EP 2011 na 20 km.

Marcel Lomnický (27), strieborný medailista Svetovej univerziady 2011 a 2013 v hode kladivom, na OH 2012 14., na MS 2011 21., 2013 8., na ME 2012 11., 2014 7., bronzový medailista juniorských MS 2006 a ME 2007 do 23 rokov.

Nikola Lomnický (26), finalistka ME 2014 v hode kladivom (8.), na ME 2009 do 23 rokov 5.

Tomáš Kružliak (22), bronzový medailista MS 2009 do 17 rokov v hode kladivom, zlatý na Európskom olympijskom festivale mládeže 2009.

Mária Czaková (25), olympionička 2012 na 20 km chôdza (53.) začala kariéru v Nitre, dnes je členka VŠC Dukla Banská Bystrica, na MS 2011 30., 2013 50., na ME 2014 25.

Matúš Bubeník (24), skokan do výšky, odchovanec holičskej atletiky, na halových ME 2013 a ME 2014 18., na ME 2011 do 23 r. 8.

JASNÁ STRATÉGIA: MLAĐ

„Po ukončení spolupráce so športovým gymnáziom sme začali budovať mládežnícke tímy. O niekoľko rokov chceme mať kvalitné dorastenecké a juniorské družstvá zložené najmä z atlétov nitrianskeho regiónu, ktorých si sami vychovávame na našom štadióne. Nechceme len zbierať hotových pretekárov po celom Slovensku,“ vysvetlil šéf klubu aktuálnu stratégiu.

Členská základňa Stavbára sa v poslednom období utešene rozrástla. „O nárast sa zaslúžili najmä deti, ktorých rodičia sa pri výbere športu rozhodli pre atletiku a práve pre náš klub,“ vraví Vašina. „Nedávno sme začali spoluprácu z dvoma nitrianskymi základnými školami – na Fatranskej a Topoľovej ulici. Teší nás, že sme sa stretli s porozumením ich vedenia a našli aj zapálené trénerky. O spolupráci už rokujeme aj s jednou strednou školou – gymnáziom.“

Na športovom raste atlétov AC Stavbár sa podieľa jedenásť trénerov. Popri zamestnaní, napriek tomu s plným nasadením a elánom. Spomeňme aspoň najskúsenejších – Ladislava Petroviča, Miloša Gašaja, Romana Oravca, Mateja Spišiaka, Andreu Kováčovú, Michala Tótha, Tibora Danáča a Jozefa Vašinu. „V zálohe je ešte diskársky tréner František Petrovič, syn čs. reprezentanta na ME 1962, ktorý momentálne pôsobí v Malajzii, no ak sa vráti domov, má u nás otvorené dvere,“ dodáva Vašina.

Na tohtoročných majstrovstvách Slovenska v Banskej Bystrici získali atléti Stavbára štyri seniorské tituly: Bálint Magyar na 5000 m, Matúš Bubeník vo výške, Marcel Lomnický v kladive a vyhrala aj štafeta na 4 × 400 m (Matúš Talán, Patrik Schneidgen, Dušan Páleník a Denis Danáč). Šéf klubu by ho doprial aj družstvu mužov, budúcnosť však vidí najmä v mládeži.

„Práca s deťmi je to hlavné, čomu sa chceme v budúcnosti venovať,“ tvrdí. „Preto sme radi, že s talentovanými deťmi pracujú aj mladí tréneri – napríklad Silvia Kopčeková, Zuzana Seková či Kristián Tvrdoň. Teší ma, že najlepšie žiaci už začínajú reprezentovať Slovensko na medzinárodných podujatiach.“ A z rukáva ako príklad vysypal päťicu šikovných mladých atlétov: Daniel Danáč (kladivo), Maroš Ralík (60, 100 m, viacboje), Samuel Kováč (disk), Samuel Czák (dlhšie trate) či Kiara Törökóvá (výška a diaľka).

ŠTEFAN ŽILKA

STANISLAV ŠTEFKOVIČ (85)

Z NAJSLABŠEJ DISCIPLÍNY TROMFOVÁ – VĎAKA KNIHE

Ako chlapca z dediny ma bavilo všetko," vraví. V dvadsiatich štyroch rokoch sa vypracoval na najvšestrannejšieho atlétu na Slovensku a zakrátko z desaťboja presedlal na žrd', ktorej udával tón úžasne dlho – súťažne skákal ešte tri roky po štyridsiatke!

Stanislav Štefkovič, rodák zo Skačian, študoval krátko po vojne na strednej škole v Trenčíne. V meste, ktoré na rozdiel od bližších, na zelenej lúke rastúcich Baťovian malo gymnázium, ale nie atletický klub. „Bol tam však silný Sokol a v ňom dobrí ľudia, ktorí dovolili cvičiť aj nečlenovi. Gymnastika ma bavila a neskôr mi výdatne pomohla aj v atletike," spomína.

K nej sa serióznejšie dostal až v Partizánskom, na ktoré medzičasom premenovali Baťovany, kde na štrnásť mesiacov zakotvil po maturite, kým sa dostal na vysokú školu, a kde zhodou okolností práve pôsobil Anton Hajmássy.

V Bratislave sprvu v tíme s Golianom hrával volejbal, dokonca o čs. titul, a popritom vedno so Šimonkom bez trénera skákali do výšky. Do reprezentácie ho však katapultoval ku koncu štúdia nečakané kvalitné výkony v desaťboji v rámci vysokoškolskej skúšky z atletiky. „Vďaka nemu ma na jar 1954 pozvali na reprezentačné sústredenie do Gottwaldova a v jeho závere som zdolal aj úradujúceho

majstra Československa Miloslava Vlčeka, z ktorého sa neskôr stal úspešný vrhačský tréner, napríklad Bugára," konštatuje Štefkovič.

V lete ho poslali na svetovú univerzádiu do Budapešti, odkiaľ sa vrátil so štvrtým miestom i slovenským rekordom 5667 b. A o necelý mesiac aj na európsky šampionát v Berne – na ňom skončil dvanásty (5401).

PRVÝ NAD 400 A 6000

„Všetci československí desaťbojáři mali vtedy slabú žrd'. Sprvu aj ja, bola to moja najhoršia disciplína," tvrdí. „V päťdesiatom treťom som sa však dostal ku knihe strieborného medailistu ME 1946 Nikolaja Ozolina o tajoch skoku o žrdi. Hoci ma ruština nebavila, hltal som ju ako bestseller. Ozolin v nej plasticky vysvetlil mechaniku správnych pohybov so žrd'ou pri odraze aj počas letu. Ako technický typ som ju rýchlo pochopil a aj vďaka gymnastickej zručnosti dokázal uplatniť."

Za jednu sezónu sa zlepšil z 312 na 384 cm – to už bol nielen osobný, ale aj slovenský rekord. Hneď skraja nasledujúcej sa Štefkovič ako prvý Slovák prehupol ponad štyri metre. Aj vďaka rapídnejmu nárastu výkonnosti v žrdi presne o mesiac (19. júna 1955) ako prvý na Slovensku v desaťboji prekonal šesťtisícovú hranicu. Jeho rekord 6144 vydržal vyše 10 rokov, prekonal ho až Peter Ihring, mladší brat neskoršieho šéfa slovenskej atletiky.

Vtedy sa skákalo s kovovou žrd'ou. Dovážala sa, bola to vzácnosť. Ak oddiel nejaký mal, tak jednu. „Aj na Pedagogickej fakulte bola jediná – pred pretekmi som si ju zo skladu vypožičal a po nich vrátil," vykresľuje pomery prvej polovice päťdesiatych rokov. „Tréning techniky sa zväčša len simuloval gymnastickými cvikmi, najmä výmkami na hrazde. Prvá žrd' – švédskej výroby – mi zväz pridelil, až keď som preskočil štyri metre."

S KOVOM AJ LAMINÁTOM

Štefkovič bol v rokoch 1954 – 1965 slovenským rekordérom súčasne v desaťboji aj v skoku o žrdi, čo je unikát. Kým v desaťboji mu na to stačili dva rekordy, v žrdi slovenský rekord zlepšil pätnásťkrát! Vytiahol ho až do výšky 430 cm – v roku 1957 ju

skočil prvý raz ešte na kovovej žrdi a o sedem rokov neskôr dvakrát aj na laminátovej!

„To už bola úplne iná éra – z hľadiska materiálu náčinia a skokanskej techniky, ale aj môjho zdravotného stavu," pripomína Štefkovič. Už ako pedagóg Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre sa v roku 1957 stal čs. vicemajstrom v skoku o žrdi. Neskôr si na lyžiarskom kurze vážne zranil chrbticu, ale špeciálnymi cvičeniami sa z najhoršieho dostal a napokon sa vrátil aj ku skákaniu. Žrdku v drese nitrianskeho Stavbára ohýbal v národnej lige ešte aj ako štyridsiatnik. Neskôr štartoval na veteraniádach a do šesťdesiatky ako lyžiar na Bielej stope SNP. Skrátka – nezmar.

Desaťročia trávil na štadióne. Vo všedné aj víkendové dni. Ako tréner, ale aj ako organizátor či rozhodca. Dokonca zmajstroval tréningové pomôcky na fotobunku, ktoré mu patentovali. Sám športoval v období, keď zohnať trénera bola holá nemožnosť, nuž to ako vyštudovaný nástupcom vynahrádzal. „Mojou odchovankyňou bola okrem iných skokanka do výšky Diana Lázníčková-Malejčíková, ktorá už ako členka bratislavskej Slávie STU dvakrát štartovala na halových majstrovstvách Európy," pripomína.

Malejčíková dodnes figuruje v listine rekordérov Stavbára Nitra. Jej bývalý tréner už ani medzi členmi. „Rodná dedina mi udelila čestné občianstvo, kým klub, pre ktorý som žil pol storočia, ma vylúčil a zakázal mi prístup na štadión," ťažká si 85-ročný nestor nitrianskej atletiky. Incident, ktorý tomu predchádzal, nectí jubilanta, ale trest ani jeho klub. Atletika pod Zborom dvadsiateho storočia ostane navždy späť najmä s dvoma menami: jedným je Stanislav Štefkovič a druhým diskár Ladislav Petrovič.

MARIÁN ŠIMO

STANISLAV ŠTEFKOVIČ

NARODENÝ	21. novembra 1929 v Skačianoch
KLUBY	Slávia VŠ Bratislava, od 1957 Slávia VŠP, neskôr Stavbár Nitra
OSOBNÉ REKORDY	desaťboj 6144, žrd' 430
ÚSPECHY	v desaťboji 12. miesto na ME 1954, 4. na svetovej univerziáde 1954, dva slovenské rekordy v desaťboji (5667 a 6144) a 15 v skoku o žrdi (375 – 430), majster Slovenska v žrdi 1956 a 1957, majstrovstvá 1954-55 a v desaťboji dokonca v období 1952-66 sa nekonali

DIONÝZ SZÖGEDI (70)

V prvej šiestici najrýchlejších československých šprintérov 1968 figurovali štyria Slováci - všetci pôvodom z východu (Janček, Šváby, Demeč, Szögedi). Do štafety, ktorá na ME 1969 v Aténach získala bronz, sa dostal jediný. Dionýz Szögedi dnes žije v Tornali a slávi sedemdesiatku.

NAJŤAŽŠÍ
ÚSEK
BEHÁVALI
SLOVÁCI

■ Vďaka čomu vtedy východné Slovensko chýľilo výborných šprintérov?

„Športu aj atletike sa v tej dobe venovalo viac mladých ľudí ako dnes. Na východe bol takým hniezdom atletiky Bardejov a samozrejme Košice, kde sa sústreďovali talenty. Spomínam si, že nás šprintérov bolo v Košiciach viac, napríklad Demeč, Žilinka, Dubový.“

■ Ako ste sa z rodnej dedinky Licince v Rožňavskom okrese dostali k atletike?

„Zaujímam som sa o ňu už v rokoch 1960 - 1963, keď som chodil do gymnázia v Revúcej. Telocvikár Oldřich Durdinec si všimol, že mám rýchle nohy a začal sa so mnou zaoberať vážnejšie. Ďakujem mu za veľa, v podstate on naštartoval moju kariéru. Boli to nesmierne pekné časy, chodili sme na okresné i krajské súťaže. Zvlášť si pamätám jednu na štadióne košickej Lokomotívy, v ktorej som sa dostal do finále. V ňom som síce skončil posledný, ale zabehol som osobný rekord 11 sekúnd. Po skončení strednej školy som študoval v Košiciach a pokračoval v tréningu pod vedením Milana Orendáča a Františka Mikluščáka.“

■ Mikluščák, rodák z Kostolian nad Hornádom, bol členom čs. štafety už na ME 1958 - skončila štvrtá. To on vám odporučil, aby ste po jeho vzore šli do pražskej Dukly?

„Na jeseň 1965 ma bez pýtania odvelili na základnú vojenskú službu do Stíbra, kde nebol ani atletický oddiel, takže som na základe skúsenosti a plánov behal len vo voľnom čase a sám. Mikluščák ma však hľadal a keď ma objavil, pomohol, aby ma prevelili do Klatov, kde bol oddiel. Ale aj tam som bol atlét a tréner v jednej osobe. Potom ma však nominovali na majstrovstvá Západného vojen-

ského okruhu a z nich som sa vďaka víťazstvu dostal na celoštátne armádne majstrovstvá v Brne, na ktorých som skončil tretí časom 10,8 s. Po nich mi prišiel zagratulovať v spoločnosti Emila Zátopka tréner pražskej Dukly Aleš Poděbrad a na ich podnet ma ministerstvo obrany prevelilo do Prahy, kde som pod jeho vedením pôsobil sedem rokov.“

■ Reprezentačné štafety koučoval Leopold Lázníčka. Československo nikdy nemalo na ME šprintéra vo finále 100 m, zato skoro pravidelne vo finále šprintérske kvarteto.

„V kluboch, najmä pražských, sa kladol veľký dôraz na zohrávanie štafiet. Lázníčka ako bývalý šprintér, štafetový bronzový medailista ME 1946, mal na tom eminentný záujem a ako vplyvný funkcionár a tréner aj veľké zásluhy na úspechoch.“

■ Slovákom v štafetách zväčša pripadol druhý úsek - to bola len náhoda?

„Druhý úsek na 4 × 100 m je asi najnáročnejší, najdlhší. Možno aj preto sme ho behávali my, Slováci, lebo sme boli najlepší v štafete. Mne osobne vyhovoval.“

(„Na druhý úsek musíme vybrať takých šprintérov, ktorí majú cit pre prijatie a odovzdanie kolíka, veľkú lokomočnú rýchlosť a predpoklady udržať vysoké tempo - z našich šprintérov je ideálnym typom Szögedi,“ konštatoval v časopise *Lehká atletika* v roku 1968 reprezentačný tréner mužských šprintov Jaroslav Vostatek.)

■ Ako si spomínate na aténske ME 1969 a na životný úspech?

„Vo finále sme vyrovnali čs. rekord 39,5, ale po rokoch si myslím, že sme mali aj na lepší čas. Vtedy sme však boli veľmi šťastní a hrdí na výsledok.“

■ Mrzí vás, že vám ušla olympiáda 1972?

„Nielen mrzelo, ale až ma bolelo, že kvôli zraneniam mi ušli dve olympiády - mexická a potom aj mníchovská. Veď byt olympionikom je pre športovca životný cieľ a najväčšia pocta. Dodnes na to spomínam smutne, ale vcelku som vždy bol - aj ostanem - optimistom.“

■ Niektorí si mysleli, že ste po kariére ostali v Čechách.

„V roku 1973 som ukončil štúdium na Fakulte telesnej výchovy Karlovej univerzity v Prahe a po získaní diplomu som sa vrátil na Slovensko - domov. Už v septembri som začal učiť telesnú výchovu v Tornali. Na základných školách a potom aj na gymnáziu. Okrem toho som trénoval žiakov a pripravoval ich na rôzne športové súťaže. Na gymnáziu som pripravoval študentov aj na vysokoškolské štúdium - som hrdý na to, že mám podiel na výchove 11 vysťudovaných telocvikárov.“

■ Vaša manželka, od roku 2008 primátorka Tornale, sa narodila v Barci - zoznámili ste sa ešte počas pôsobenia v Košiciach?

„Nie, až v Tornali, v tom čase bola aj ona učiteľkou. V roku 1977 sme sa zobrali.“

■ Sledujete ešte atletiku? Posledné roky sa náš šprint pozviechal, no s osobným rekordom 10,3 (prepočítane 10,54) by ste na šampionáte stále kandidovali na medailu - čím to je?

„Atletikou som žil celý život, takže samozrejme pozorne sledujem slovenskú aj svetovú. Ako dôchodca mám viac času a nenechám si ujsť významné športové podujatia. Vynikajúce výkony ma dokážu potešiť a nadchnúť - nielen v atletike, ale aj v plávaní, tenise, hádzanej, vo futbale. Čo sa týka môjho rekordu, som hrdý na to, že aj po toľkých rokoch má hodnotu. Dnes sa za kvalitné považujú iba časy pod 10 sekúnd, čiže naši šprintéri majú čo doháňať. Výkonnosť sa však nedá donekonečna zvyšovať. Veď aj slovenský rekord Igora Kováča vydržal 16 rokov, kým ho vlani prekonal Adam Závacký. Kratochvílovej svetový na 800 m má už vyše tridsať rokov. Národný, európsky či dokonca svetový rekord je snom každého športovca, ale utvoria ho iba najlepší z najlepších. A vždy je za tým veľa driny a potu. Žiaľ, niekedy aj nedovolené látky, skrátka doping. Športovcom odporúčam, aby povedali rozhodné nie, ak by za nimi prišli funkcionári, lekári či mecenáši s ponukou, že ich zaradia do nejakého »špeciálneho« programu.“

(mo)

ČS. ŠTAFETY 4 × 100 M NA MAJSTROVSTVÁCH EURÓPY

OSLO 1946	3.	42,2	PARÁČEK	LÁZNÍČKA	ŘIHOŠEK	DAVID
BERN 1954	4.	40,9	BROŽ	HLÍDEK	JANEČEK	ŠIMÁNEK
ŠTOKHOLM 1958	4.	40,7	JANEČEK	MIKLUSČÁK	MANDLÍK	V. KYNOS
BUDAPEŠŤ 1966	7.	40,6	UTÉKAL	BENDE	J. KYNOS	KŘÍŽ
ATÉNY 1969	3.	39,5	KŘÍŽ	SZÖGEDI	J. KYNOS	BOHMAN
HELSINKI 1971	1.	39,3	KŘÍŽ	DEMEČ	J. KYNOS	BOHMAN
RÍM 1974	8.	39,92	J. KYNOS	MATOUŠEK	DEMEČ	BOHMAN

(Polotučne uvádzame odchovancov slovenskej atletiky.)

DIONÝZ SZÖGEDI

NARODENÝ	9. októbra 1944 v Licinciach
KLUBY	Slávia Košice (1964-65), TJ Klatovy (1966), Dukla Praha (1967-73)
OSOBNÉ REKORDY	100 m 10,3, 200 m 21,3 (1967), 4 × 100 m 39,5
ÚSPECHY	ME 1969 - 100 m rozbehy, 4 × 100 m 3. miesto, čs. majster 1970 na 4 × 100 m

OSLAVUJÚ

85 DUŠAN ČIKEL: narodený 18. októbra 1929 v Beckove, strednotratiar a vytrvalec ATK (ÚDA, Dukla) Praha, Slávie Bratislava a Dukly Lipník nad Bečvou, spoludržiteľ svetového rekordu na 4 × 800 m 7:28,0 (partneri: Alfréd Stržínek, Ludvík Liška, Stanislav Jungwirth), účastník ME 1954 (rozbeh 800 m), čs. majster 1956 na 5000 m,

1954 a 1957 na 4 × 400 m, majster Slovenska 1958 a 1959 v krose, osobné rekordy: 400 m 50,1, 800 m 1:50,5, 1500 m 3:43,0 (prvý Slovák pod 4 minúty), 5000 m 14:09,4, neskôr tréner, kondičný tréner futbalistov Jednoty Trenčín a Dukly B. Bystrica, v r. 1979 – 1982 veliteľ ASVŠ Dukla Trenčín.

75 MILAN ONDRÁŠ: narodený 9. 11. 1939, pedagóg, atletický organizátor, rozhodca a tréner v Boľšove, neskôr v Dubnici nad Váhom.

70 MIROSLAV HAZUCHA: narodený 29. októbra 1944 v Jablonici, pedagóg, zakladateľ a tréner atletického oddielu Slovan Senica, Sokol Borský Mikuláš, chodeckých pretekov Záhorácka dvadsiatka, funkcionár Slávie Trnava, organizátor Ceny Smeru vo viacbojoch a Behu Smeru, športový novinár, šéfredaktor časopisu Slovenská atletika v r. 1999 – 2001, atletický historik a publicista, autor či spoluautor kníh, o. i. Sto rokov športovej chôdze v Československu, Prvý olympionik Alojz Szokol, Sto rokov organizovanej atletiky na Slovensku, Chodecká perla, Najstarší v Európe 1924 – 2004, Lásky Rudolfa Holzera, Športový príklad Dušana Čikela, 100 rokov atletiky v Trnave, rekreačný bežec.

ĽUDOVÍT ŽAMBOKRÉTHY: narodený 4. novembra 1944 v Trnave, chodec SPŠ a Lokomotívy Trnava, neskôr pedagóg, tréner (o. i. Ján Morvay, Pavol Blažek, Peter Lukačovič, synovia Dušan, Ľudovít, dcéra Zuzana), rozhodca, spoluzakladateľ a organizátor Trnavskej dvadsiatky (desiatky), semifinále Svetového pohára v chôdzi 1983, rozhodca.

60 JÁN ŠIŠKA: narodený 1. októbra 1954 v Bojničkách, šprintér a diaľkár Lokomotívy

OPUSTILI NÁS

PETER OBDRŽÁLEK (74), rodák z Frýdku-Místku (narodený 27. októbra 1939), pedagóg, najúspešnejší tréner v najslávnejšom období ružomberskej atletiky, ktorého zverenci získali 28 československých a 112 slovenských majstrovských titulov rôznych vekových kategórií, viedol o. i. šprintérov Martina Pelacha, Jána Chebeňa, štvrtkára Jána Svrčka, diaľkára Pavla Tolnaya, diaľkárky Vieru Tauberovú-Dodrovú a Ľubicu Bridovú-Huťanovú či oštepárku Eleny Burgárovú-Kubáňovú, bol spoluorganizátorom Memoriálu Jána Ďatela a vyhlasovaní najúspešnejších čs. atlétov – zomrel 14. júla 2014. (mo, js)

Hlohovec, neskôr rekreačný bežec, od r. 1994 zakladateľ, predseda a tréner AK Bojničky, strieborného tímu na žiackych majstrovstvách SR 2012 a 2013.

ZDENĚK ZALUBIL: narodený 30. októbra 1954 v Uherskom Hradišti, motokrosár, potom vytrvalec, prvý tréner v Nitre Štefan Palkovič, v Skalici (kde žije od novembra 1977) Rudolf Roučka (1978-82), čs. reprezentant, majster Slovenska 1980 a 1981 na 10 000 m, víťaz Považského maratónu 1987, osobné rekordy: 5000 m 14:23,2, 10 000 m 29:59,4, polmaratón 1:04:55 (7. slovenský výkon v histórii), maratón 2:19:52, neskôr tréner a funkcionár, predseda ŠK (predtým ZVL) Skalica, spoluzakladateľ behu Skalica – Holíč – Hodonín.

LADISLAV TÓTH: narodený 30. novembra 1954, pedagóg, vyše 30 rokov tréner mládeže, od r. 1991 predseda TJ Olympia Galanta.

VIERA TAUBEROVÁ-DODROVÁ: narodená 18. augusta 1954 v Liptovskom Mikuláši, diaľkárka a šprintérka BZVIL Ružomberok a Slávie UK, zverenka trénerov Petra Obdržálka a Pavla Gleska, čs. majsterka v diaľke (1973) a s UK na 4 × 100 m (1977), 7-násobná slovenská majsterka v diaľke (1973-75 a 1977-80, trikrát aj v hale, osobný rekord 616) aj na 4 × 100 m (Ružomberok 1973-74, UK 1975-79).

IVAN SPALOVSKÝ: narodený 16. novembra 1954 v Bratislave, desaťbojár Slovana, v r. 1975-80 Slávie UK, zverenec Ladislava Horáčka, prvý Slovák nad 7000 b. (r. 1974: 7071), osobný rekord 7489 (1977, tretí slovenský výkon v histórii), v halovom sedembodji 5254 (štvrtý výkon), v desaťboji ôsmy na Svetovej univerziáde 1977 v Sofii, 5-násobný majster Slovenska (1976, 1978-80, 1983), dnes žije v Borskom Mikuláši – jeho syn Adam bol skokan do výšky (208),

mladšia sestra Alena majsterka Slovenska v päťboji (1977-78) a slovenská rekordérka (3882 a 3992), žije v Trinci a je matkou bratislavského rodáka Stanislava Sajdoka, českého bronzového medailistu ME 2005 do 23 r. a účastníka OH 2008 na 110 m prek.

MARIÁN KALABUS: narodený 4. decembra 1954 v Žiline, rozhodca, funkcionár, štatistik a historik, od r. 1971 sa ako člen čs. združenia štatistikov podieľal na zostavovaní svetových tabuliek, neskôr aj československých a slovenských, spoluautor ročníkov SAZ a viacerých publikácií (o. i. 100 rokov organizovanej atletiky na Slovensku, 90 rokov MMM, 90 rokov turčianskej atletiky), člen ŠTK čs. a slovenského zväzu, od konca 80-tých rokov poverený vedením evidencie slovenských rekordov, člen autorského tímu Slovenskej atletiky.

50 JANA BRENKUSOVÁ: narodená 25. júla 1964 v Bratislave, výškárka Slávie UK Bratislava, krátko aj Dukly B. Bystrica, zverenka trénerov Jaromíra Šimonka a Jaroslava Kovára, v roku 1990 najskôr v hale, potom aj vonku výkonom 193 o centimeter zlepšila 14-ročný čs. rekord Márie Mračnovej (dodnes tretí slovenský výkon v histórii), účastníčka MS 1991 (kvalifikácia), ME 1990 (11. miesto) a halových ME 1987 (10.), 1990 (11.) a 1992 (17.), 5-násobná majsterka Československa (vonku 1992, v hale 1985, 1987, 1989 a 1992) aj Slovenska (vonku 1986-88, v hale 1984 a 1989).

PAVOL ZEMKO: narodený 10. októbra 1964 v Martine, vytrvalec a stípiar, neskôr tréner behov a chôdze (o. i. manželky Zuzany, účastníčky MS a halových MS 1991 a 1993), v 90-tých rokoch aj slovenskej chodeckej reprezentácie, odvlani predseda AK ŽŤS Martin.

DOZVUKY

TÓTH VÍTAZOM EURÓPSKEHO POHÁRA 2011

Matej Tóth sa po dodatočnej diskvalifikácii Rusa Jemeljanova v pretekoch na 20 km na ME 2010 v Barcelone, jeho dvojročnom treste a anulovaní výsledkov od 26. júla 2010 stal víťazom dvadsiatky na 9. ročníku Európskeho pohára v portugalskom Olhau. Pociť z historicky prvého slovenského víťazstva na tomto podujatí si vychutnal v posledný júlový deň. Po 3 rokoch, 2 mesiacoch a 10 dňoch od chvíle, keď prešiel cieľom. Náš najlepší chodec sa posunul aj vo výsledkovej listine na 20 km na ME 2010 (na 6. miesto) a MS 2011 (na 12. miesto). Polepšil si aj Anton Kučmín: na ME 2010 je 16., v EP 2011 pätnásty a na MS 2011 šestnásty.

VELĎÁKOVÁ V KOMISII ŠPORTOVCOV EA

Prezident Európskej atletiky Hansjörg Wirz si do komisie športovcov EA vybral trojskokanskú rekordérku Danu Veldákovú. Tridsaťtriročná Košičanka síce v augustových voľbách počas ME v Zürichu neuspela (na zvolenie jej chýbalo 68 hlasov), ale šéf EA pri

nominácii svojich dvoch zástupcov do komisie – jednej ženy a jedného muža – siahol po Veldákovj a rakúskom vytrvalcovi a bývalom stípiarovi Güntherovi Weidlingerovi.

DIŠTANC PRE DISKÁRA GAŠAJA

Disciplinárna komisia SAZ 15. septembra potrestala diskára Mateja Gašaja dvojročným zákazom činnosti za pozitívny antidopingový test na metabolit anabolické látky dehydrochlórmetyltestosterón. Päťnásobný majster Slovenska a bývalý mládežnícky reprezentant (11. na ME 2001 do 23 rokov) mal pozitívny test 13. júla na majstrovstvách SR v Banskej Bystrici. Tridsaťdvaročný Gašaj nepožiadol o analýzu kontrolnej B-vzorky, no na zasadnutí DK v Trnave odmietol vedomé užitie doping. Žiadosť o nižší trest disciplinárka v súlade s pravidlami odmietla. Trest začal nitrianskemu vrhačovi plynúť od dátumu pozitívneho testu – majstrom SR 2014 sa namiesto neho stane Robert Löbb z ŠK ŠOG Nitra.

(gb)

SLOVENSKÝ ATLETICKÝ ZVÄZ

Bežecký poradca LEVEL 1

Prihlášky
www.atletikasvk.sk,
svachova@atletikasvk.sk
Telefón: +421 918 432 081

Školenie garantované zväzom

Organizujeme školenie pre poradcov v oblasti bežeckej prípravy určený pre bežeckých trénerov, bežeckých nadšencov a pre začínajúcich bežcov:

Banská Bystrica – 8. 11. 2014 | Trenčín – 15. 11. 2014 | Nitra – 29. 11. 2014
Košice – 30. 11. 2014 | Bratislava – 6. 12. 2014 | Trnava – 7. 12. 2014

Cieľom školenia je naučiť sa všetko podstatné o systéme bežeckého tréningu. Ako správne behať, trénovať, zaťažovať sa a regenerovať. Ako sa vďaka behu cítiť lepšie, ako viesť pri tréningu iných a všetko podstatné, čo máte vedieť o bežekom tréningu, ale aj z oblasti výživy alebo zdravia. A samozrejme, ako dosiahnuť čo najlepší výkon v behu.

Cena pre členov zväzu je 50 eur. Prví piati prihlásení členovia zväzu v každom meste získajú predplatné časopisu „Slovenská atletika“ na rok 2015. **Cena pre ostatných je 85 eur.**

Ako sa stať členom SLOVENSKÉHO ATLETICKÉHO ZVÄZU

Ponúkame
svojim členom možnosť
získať balík rôznych výhod.

Na stránke Slovenského atletického zväzu

www.atletikasvk.sk v sekcii „Registrácia“ si vyberte športový klub, ktorého chcete byť členom a požiadajte uvedeného zástupcu športového klubu o registráciu v športovom klube a aj v Slovenskom atletickom zväze. Ak ste si nevybrali žiadny športový klub, požiadajte o registráciu zväz prostredníctvom e-mailu svachova@atletikasvk.sk, resp. vyplňte registračný formulár nového člena v sekcii „Registrácia“ a pošlite ho na adresu: Slovenský atletický zväz, Bajkalská 7 A, 831 04 Bratislava 3.

Registračný poplatok za členstvo sú 2 eurá, deti do 15 rokov registračný poplatok neplatia.

Súprava ATLETIKA PRE DETI

Informácie
svachova@atletikasvk.sk
Telefón: +421 918 432 081

Informácia pre kluby

Zväz poskytne súpravu **Atletika pre deti** každému športovému klubu – členovi Slovenského atletického zväzu, ktorý v roku 2014 zaregistruje minimálne 50 detí vo veku do 18 rokov a zabezpečí ich účasť na akomkoľvek atletickom podujatí organizovanom alebo spoluorganizovanom zväzom alebo športovým klubom. **Registrácia pre deti do 15 rokov je bezplatná.**

SUPER jackpot

S prémii!

VIAC AKO

4 300 000 €

ZOBRAZENÉ ČÍSLA SÚ ILUSTRÁCIE.
PRÉMIOVÁ HRA LOTO TRVÁ
DO 29. JÚNA 2014.

Využitá šanca

